

سلام بر سانیید

و بگوید دست‌تان

درد نکند

صفحه ۲

منطق حجاب

نگاهی به پشتوانه عقائتی حجاب و رفتار شناسی مخالفان آن

پاسخ‌های «حجت‌الاسلام داود مهدوی‌زادگان» در گفت‌وگو با صبح صادق

الزام حجاب از شئون حاکمیت فضیلت‌مدار است

چرا اپوزیسیون خارج‌نشین نگران پوشش زنان ایران است؟

حجاب ایرانی‌ها از اندیشکده‌های غربی سر در آورد!

صفحات ۶ و ۷

اعلام جنگ علیه ایران

اعلام جنگ علیه

محور مقاومت است

صفحه ۲

همه طرف‌ها در موافقت‌نامه تعیین خطوط مبدا مستقیم و در نظر گرفتن شکل ساحلی خاص یک کشور که تعیین آب‌های داخلی‌اش را در وضعیت نامساعدی قرار می‌دهد؛ ۳- عدم امکان حضور قدرت‌های بیگانه در خزر؛ ۴- ممنوعیت استقرار پایگاه نظامی قدرت‌های بیگانه در قلمرو کشورهای ساحلی؛ ۵- انعکاس موارد مندرج در قراردادهای ۱۹۲۱ و ۱۹۴۰ در زمینه کشتیرانی و ماهیگیری؛ ۶- همکاری و تعهد در موضوعاتی مانند سامانه بوم زیستی، تحقیقات علمی دریایی، مبارزه با تروریسم، قاچاق اسلحه، صیدغیرمجاز و...

از نکات منفی کنوانسیون می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: ۱- در ماده ۱ کنوانسیون، چارچوبی در تعریف خط مبدا گنجانده شده که موجب محدودیت مذاکره‌کنندگان ایرانی در مذاکرات آتی می‌شود و اختصاص آب‌های داخلی کشور را با چالشی جدی مواجه می‌کند؛ ۲- امکان عبور کشتی‌های بیگانه تحت لوای پرچم کشورهای ساحلی؛ ۳- عدم اشاره صریح به قراردادهای ۱۹۲۱ و ۱۹۴۰ در سند اخیر؛ ۴- اشاره نکردن به نام ایران در بند مربوط به وضعیت خاص ساحل کشور ساحلی؛ ۵- عدم اشاره صریح به اصول و قواعد حقوق بین‌الملل نظیر اصل انصاف در حل و فصل اختلافات.

ارائه پیشنهاد بدین جهت پیشنهادهای زیر در سه سطح مردم، نخبگان و مسئولان مطرح می‌شود: ۱- مردم عزیز باید پیش از اظهارنظر و قضاوت درباره پدیده‌های تخصصی، اطلاعات و آگاهی خود را از موضوع افزایش دهند و از باز نشر پیام‌های غیرمستدل و غیردقیق پرهیز کنند. ۲- نخبگان رسمی و غیر رسمی باید دور

از هرگونه هیجان در جست‌وجوی یافتن نواقص فنی و خلأهای حقوقی موجود در کنوانسیون با هدف تأمین منافع ملی کشور برآمده و از انتقال ناقص مباحث تخصصی به بدنه جامعه پرهیز کنند. ۳- مجلس شورای اسلامی این کنوانسیون را در کمیته‌های تخصصی بررسی کرده و تصویب آن را به نتایج مذاکرات آتی مربوط به تعیین خط مبدا موکول کند. ۴- مسئولان دستگاه دیپلماسی کشور باید پیش از برگزاری نشست سران کشورهای ساحلی اولاً پیش‌نویس سند را در اختیار مراکز تخصصی و کارشناسان به منظور دریافت نظرات اصلاحی آنها قرار می‌داند و در ثانی نسبت به طرح ایده‌های غیر حقوقی که پیش‌بینی می‌شد در جامعه تولید ابهام خواهد کرد، اطلاع‌رسانی می‌کردند. از این پس نیز انتظار می‌رود با جمع‌آوری دیدگاه‌های کارشناسان درباره نقاط ضعف کنوانسیون، به تهیه اصلاحیه یا پروتکل‌های الحاقی در مذاکرات آینده اهتمام کنند.

در نهایت در هر سه سطح یاد شده باید به طراحی رسانه‌های معاند مانند بی‌بی‌سی فارسی توجه کرد که با طرح ایده‌های غیر حقوقی و انحرافی می‌کوشند مباحث کارشناسی محافل رسمی و تحقیقاتی کشور را که در پی نقد عالمانه کنوانسیون و یافتن خلأهای حقوقی و فنی آن هستند، به سطح مطالبه افکار عمومی در مورد ایده‌های غیر حقوقی منتقل کنند.

برادر عزیز آقای عباس سلیمی‌نمین

ضایعه درگذشت فرزند دل‌بندتان را به جناب‌عالی و خانواده محترم‌تان تسلیت می‌گوییم و از ایزد منان برای آن مرحومه رحمت و مغفرت و برای جناب‌عالی و سایر بازماندگان صبر و شکیبایی مسئلت می‌کنیم.

دفتر عقیدتی سیاسی فرماندهی معظم کل قوا

دیدگاه

ننگ بحرین با آب خزر شسته نمی‌شود

محسن محمدی الموتی
استاد دانشگاه

رژیم حقوقی دریای خزر بر مناقشه‌ترین مسئله میان کشورهای ساحلی این دریا طی دهه‌های اخیر است. در سالروز امضای کنوانسیون حقوقی دریای خزر و هم‌زمان با پرسش نمایندگان مجلس از وزیر امور خارجه در این خصوص، موضوع سهم ایران در دریای خزر به بحث داغ روز کشور در فضای مجازی تبدیل شد. در این میان، عقده‌گشایی رسانه‌های ضد انقلاب و سلطنت‌طلب و دامن زدن به اظهار نظرهای غیر تخصصی سبب شد. فضای مجازی مملو از مشابهت‌سازی خزر به واگذاری بحرین در زمان رژیم گذشته و انتقاد به «فروختن خاک» (در اینجا آب) وطن به همسایگان شمالی، «نقض تمامیت سرزمینی» و خیانت مسئولان کشور در چشم‌پوشی از «سهم پنجاه درصدی ایران» از خزر شود.

در این هیاهو کسی به این موضوع توجه نداشت که در عهدنامه‌های ۱۹۲۱ و ۱۹۴۰ میلادی که اسناد حقوقی پایه‌ای دریای خزر قبل از کنوانسیون اخیر میان ایران و شوروی سابق است، سخنی از درصود و تقسیم دریای خزر به میان نیامده و مهم‌تر اینکه بحث منابع نفتی و گازی دریای خزر نیز مطرح نشده است. تنها بر اساس فصل ۱۱ عهدنامه ۱۹۲۱ طرفین رضایت داده بودند که باسویه حق کشتیرانی آزاد را زیر پرچم‌های خود در دریای خزر داشته باشند. در مواد ۱۲ تا ۱۵ عهدنامه ۱۹۴۰، حقوق ایران و شوروی برای کشتیرانی در دریای خزر بررسی و حد ۱۰ مایل دریایی برای ماهیگیری در نظر گرفته شده است. علاوه بر این، سهم ۵۰ درصدی ایران در خزر از نظر جغرافیایی نیز قابلیت تحقق نداشته و امکان‌پذیر نیست؛ زیرا در آن صورت دو کشور آذربایجان و ترکمنستان باید با استفاده از دیوار و ترده‌ای از دریای خزر جدا شوند.

اما واقعیت کنوانسیون حقوقی دریای خزر چیست؟

اگرچه شرح این سند مفصل است، اجمالاً باید توجه داشت که کنوانسیون دریای خزر ضعف‌ها و قوت‌هایی دارد و مواجهه با آن با نگاه صفر و صدی صحیح نیست. از واقع تا این مرحله، هیچ تعیین درصد یا سهمی از دریا صورت نگرفته و جمهوری اسلامی ایران همچنان از حقوق حاکمه بیست درصدی خود در خزر برخوردار است. این سند کلیات و اصولی اساسی را درباره ابعاد مختلف دریای خزر در بر گرفته است. در این میان دو موضوع مهم و حیاتی یعنی «تعیین خط مبدا» و «تحدید حدود بسترو زیربستر» را به دلیل اختلافات موجود از دستور کار این کنوانسیون خارج و به مذاکرات آینده سپرده شده است.

از نکات مثبت این سند می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱- به رسمیت شناخته شدن خزر به عنوان «دریاچه» که بر اساس آن مسائل این دریا تنها با «اتفاق نظر پنج کشور ساحلی» اجرایی می‌شود؛ ۲- اشاره به حضور

جناب آقای فتح الله پریشان

جانشین محترم سردبیر هفته‌نامه صبح صادق
با نهایت تأسف و تأثر ضایعه درگذشت والده گرامی‌تان را به جناب‌عالی و خانواده محترم‌تان تسلیت عرض کرده و از خداوند منان برای آن مرحومه غفران الهی و برای شما و بازماندگان صبر و اجر مسئلت می‌کنیم.

همکاران شما در معاونت سیاسی سپاه و هفته‌نامه صبح صادق

تارنمای هفته نامه صبح صادق

اخبار تحلیل یادداشت
SSWEEKLY.IR
با طراحی جدید
همراه با بایگانی کامل

یادداشت

گام سوم را محکم برداریم

حنیف غفاری
روزنامه‌نگار

تروئیکای اروپایی همچنان سیگنال‌های گفتاری قطعانه‌ای را برای استمرار توافق هسته‌ای ارسال می‌کند! «امانوئل مکرون» رئیس‌جمهور فرانسه سعی دارد در این معادله خود را فردی پیش‌تاز نشان دهد که حتی با وجود مخالفت ترامپ در صدد حفظ توافق هسته‌ای با ایران و کاهش تنش‌ها در نظام بین‌الملل برآمده است؛ از سوی دیگر، «جووزف بورل» جانشین آتی «فدریکا موگرینی» مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا بر لزوم حفظ برجام تأکید ویژه‌ای دارد. با این حال به نظر می‌رسد میان رفتار ظاهری مقامات اروپایی و آنچه در پشت پرده مرادوات واشنگتن-بروکسل رخ می‌دهد، تناسب چندانی وجود ندارد! اگر چه دونالد ترامپ اعلام کرده است که مکرون نماینده و پیام‌آور وی در قبال ایران نیست، اما هم‌پوشانی بازی پاریس و واشنگتن علیه ایران از ابتدای حضور ترامپ تاکنون بر همگان مسجل است. در چنین شرایطی مرزبندی صورت گرفته از سوی ترامپ (با مکررون) در قالب تاکتیک «جابه‌جایی اجزای بازی» قابل تفسیر است. این روش به بازیگران امکان می‌دهد تا در عین حفظ هدف اصلی و نهایی خود، فرصت تنفس و قدرت مانور بیشتری در مصاف با حریف به دست بیاورند. کاخ سفید و کاخ الیزه نیز همچنان «هزار همه‌جانبه ایران قدرتمند» در ابعاد هسته‌ای، موشکی و دفاعی را هدف غایی خود می‌دانند؛ بنابراین مجادله ظاهری و کلامی ترامپ و مکررون بر سر ایران، نباید ما را نسبت به بازی مشترک و خطرناک این دو علیه کشورمان بی‌تفاوت کند. این بی‌تفاوتی و انفعال، همان فاکتوری است که رؤسای‌جمهور آمریکا و فرانسه به دنبال آن هستند.

نکته دیگر اینکه «جووزف بورل» جانشین آتی موگرینی، درباره لزوم «بسترسازی» برای مذاکرات جدید سخن می‌گوید. به راستی منظور وی از «مذاکرات جدید» چیست؟ بدون شک منظور وی در این باره مذاکرات ایران و اعضای ۴+۱ (اعضای باقیمانده در برجام) نیست؛ زیرا این مذاکرات به صورت طبیعی در حال انجام است. در واقع مقامات اروپایی همچنان درصدد چینش میز مذاکره میان ایران و ایالات متحده آمریکا هستند. دونالد ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا نیز با توجه به نتایج نظرسنجی‌های اخیر در کشورش و فاصله یک ساله باقیمانده تا انتخابات، درصدد مدیریت مناقشه با ایران و جلوگیری از افزایش بیشتر هزینه‌های خود در منطقه و نظام بین‌الملل است. مطابق نظرسنجی‌های اخیر، کمتر از ۳۰ درصد شهروندان آمریکایی با سیاست خارجی ترامپ موافق هستند؛ از این رو سیاست خارجی وی می‌تواند به پاشنه آشیل او در انتخابات ریاست‌جمهوری سال ۲۰۲۰ تبدیل شود. بر اساس شواهد موجود، تروئیکای اروپایی به دنبال آن است تا در حاشیه نشست مجمع عمومی سازمان ملل متحد در نیویورک، برای ملاقات مقامات ایرانی و آمریکایی زمینه‌سازی کرده و به عبارت بهتر، دوباره ترکیب ۵+۱ را آن هم بدون اعلام بازگشت آمریکا به برجام شکل دهد. بدون شک این بازی خطرناک باید به صورتی دقیق و هوشمندانه مورد رصد دستگاه دیپلماسی کشورمان قرار گیرد.

آنچه دستگاه دیپلماسی و سیاست خارجی کشورمان را در مواجهه با این بازی پیچیده غرب مقاوم می‌کند، «تمرکز بر مقوله کاهش تعهدات برجامی» و تأکید بر اصول سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران است. هرگونه لغزش و توقفی که در مسیر کاهش تعهدات برجامی کشورمان صورت بگیرد، منجر به تقویت موقعیت ایالات متحده و اتحادیه اروپا در مواجهه با کشورمان خواهد شد؛ از این رو اصرار جمهوری اسلامی ایران بر کاهش تعهدات برجامی خود و برداشتن گام سوم کاهش تعهدات برجامی نه تنها پاسخی به بی‌تعهدی آمریکا و انفعال اروپا در قبال توافق هسته‌ای خواهد بود، بلکه منجر به بر هم ریختن تاکتیک‌های رقیب در مواجهه با کشورمان می‌شود. در این مسیر، باید استوار ماند و مغلوب و سوسه‌ها و زمزمه‌های بازیگران اروپایی مبنی بر توقف روند کاهش تعهدات برجامی ایران نشد.

سرمقاله

جهاد امید آفرینی با فسادستیزی

دکتر عبدالله جوانی
مدیر مسئول

سیاست‌ها و رویکردهای جدید و جدی قوه قضائیه در موضوع مبارزه با فساد می‌تواند فصل نوینی را در آغاز گام دوم انقلاب اسلامی با هدف سنگین‌تر کردن کفه عدالت به منزله اصلی‌ترین شعار جمهوری اسلامی و نظام ولایی پدید آورد. اگر شعار عدالت از جمهوری اسلامی گرفته شود و در عمل آثاری از عدالت به معنای واقعی در ایران مشاهده نشود، جمهوری اسلامی دیگر هیچ تفاوت اساسی با دیگر نظام‌های سیاسی در دنیا نخواهد داشت. در سال‌های پس از انقلاب، تلاش‌های فراوانی در حوزه عدالت‌گستری انجام گرفت، اما با وجود پیشرفت‌های قابل ملاحظه در این مسیر همچنان وضعیت موجود با وضعیت مطلوب فاصله بسیار دارد. رهبر حکیم انقلاب اسلامی در بیانیه گام دوم، جایگاه و شأن عدالت در جمهوری اسلامی را این چنین توصیف می‌کنند: «عدالت در صدر هدف‌های اولیه همه بعثت‌های الهی است و در جمهوری اسلامی نیز دارای همان شأن و جایگاه است.»

از منظر و دیدگاه معظم‌له، رسیدن به عدالت بدون مبارزه جدی با فساد ناممکن خواهد بود. ایشان در چهارمین توصیه راهبردی در بیانیه گام دوم به این مهم اشاره کرده و می‌نویسند: «عدالت و مبارزه با فساد؛ این دو لازم و ملزوم یکدیگرند. فساد اقتصادی، اخلاقی و سیاسی، توده چرکین کشورها و نظام‌ها را در بدنه حکومت‌ها عارض شود، زلزله ویرانگر و ضره‌زنده به مشروعیت آنهاست و این برای نظامی چون جمهوری اسلامی که نیازمند مشروعیتی فراتر از مشروعیت‌های مرسوم و مبنایی‌تر از مقبولیت اجتماعی است، بسیار جدی‌تر و بنیادی‌ترین از دیگر نظام‌هاست.»

اکنون در جمهوری اسلامی به دلیل ضعف در ستیز با فساد از سوی دستگاه‌های مسئول طی چهل سال گذشته، بیشترین نارضایتی مردم از فسادهای موجود است. برای مردم کاستی‌ها، کمبودها و نداشتن‌ها به راحتی قابل تحمل بوده؛ اما برای آنان، فساد، تبعیض و بی‌عدالتی‌های ناشی از ضعف عملکرد مسئولان قابل تحمل نیست.

در چنین شرایطی، دشمن با بزرگنمایی ضعف‌ها و سیاه‌نمایی کامل از وضعیت از طریق دروغ‌پرانی، تلاش می‌کند بر عمق نارضایتی‌ها، گله‌مندی‌ها و بدبینی‌های مردم نسبت به وضع موجود بیفزاید و آنان را نسبت به مسئولان کشور و نظام بی‌اعتماد و نسبت به آینده ناامید کند. اکنون دشمنان تلاش می‌کنند با برجسته‌سازی فساد در کشور، نظام جمهوری اسلامی را به فساد سیستمی فراگیر و گسترده متهم کرده، مردم را نسبت به کل نظام بی‌اعتماد کنند. رهبر معظم انقلاب در بیانیه گام دوم در زمینه برنامه‌های دشمن با هدف ناامیدسازی مردم می‌گویند: «در طول این چهل سال-و اکنون مانند همیشه- سیاست تبلیغی و رسانه‌ای دشمن و فعال‌ترین برنامه‌های آن، مآیوس‌سازی مردم و حتی مسئولان و مدیران ما از آینده است. خبرهای دروغ، تحلیل‌های مغرضانه، وارونه‌نشان دادن واقعیت‌ها، پنهان کردن جلوه‌های امیدبخش، بزرگ کردن عیوب کوچک و کوچک نشان دادن یا انکار محسنات بزرگ، برنامه همیشه‌گزاران رسانه صوتی و تصویری و اینترنتی دشمنان ملت ایران است و البته دنباله‌های آنان در داخل کشور نیز قابل مشاهده‌اند که با استفاده از آزادی‌ها، در خدمت دشمن حرکت می‌کنند.»

ادامه در صفحه ۲

یادداشت

کارشناس سیاسی مهدی سعیدی

عبید غدیرخم که در مکتب اهل بیت(ع) و ادبیات شیعه از آن با عنوان «عبدالله‌الاکبر» یاد کرده‌اند می‌تواند سرفصلی نو در سیاست وزری و ارائه الگوی حکومت دینی باشد. در این روز، خداوند متعال با تثبیت جایگاه ولایت و رهبری جامعه و معرفی مصداق اتم آن، دین خود را کامل و نعمتش را بر آدمیان تمام کرده و «اسلام با ولایت» را به عنوان دین مطلوب و مورد رضایت خود برای هدایت بشریت معرفی کرد.

برای فهم دقیق حماسه غدیر باید به این مقدمه توجه داشت که اسلام آخرین و کامل‌ترین نسخه هدایت بشری است که از سوی خاتم‌النبین(ص) ارائه شده است. نگاه اسلام نگاهی فردگرایانه و تلاش برای هدایت مددودی از مردم در زمان و مکان خاصی نیست، بلکه اسلام آن نسخه شفابخشی است که برای هدایت تمام بشریت در همه زمان‌ها و مکان‌ها آمده است. لازمه چنین هدایتی داشتن اقتدار و توانایی اثرگذاری بر تمام ابعاد جامعه است. چنین دینی نمی‌تواند نسبت به مهم‌ترین نهادهای اجتماعی اثرگذار بر سرنوشت آدمیان بی‌توجه باشد.

چطور می‌توان در جامعه‌ای که حاکمیت و ساختار و کارگزاران آن مبتنی بر شرک و بی‌خدایی چینش شده‌اند، انتظار داشت که توده‌ها و اکثریت جامعه به سمت اهداف دین که نجات انسان از اسارت‌های درونی و بیرونی از طریق عبودیت و بندگی و اطاعت خداوند متعال است حرکت کنند! بنابراین دین برای تحقق اهداف خود نمی‌تواند نسخه‌ای برای حکومت و اداره جامعه نداشته باشد. غدیر فراتر از آن آمده است تا این حقیقت را آشکار کند که تنها «شایستگیان» حق حاکمیت دارند و حکومتی که مبتنی بر صلاحیت‌های اسلامی شکل نگیرد، نامشروع خواهد بود. به واقع غدیر بنیانگذار قاعده و معیارها در حکومت‌داری است و این ویژگی‌ها را در سه گانه فقاقت، عدالت، درایت تبیین می‌کند.

در زمان حضور امام معصوم(ع) مطلق این صفات در امام جمع بوده و رهبری و زمام امور جامعه اسلامی باید در اختیار او قرار گیرد؛ اما در زمان غیبت، شایسته رهبری و حکمرانی در نظام اسلامی «فقیه و عادل زمان شناس» است. همان که از او با عنوان «ولی‌فقیه» یا «رهبری انقلاب اسلامی» در قانون اساسی یاد شده است.

در کنار تأکید بر صلاحیت‌ها و معیارها، آنچه تکمیل‌کننده بحث حق حاکمیت در نظریه سیاسی اسلام است، توجه به این نکته اساسی است که روند به قدرت رسیدن فقیه عادل زمان‌شناس، از فرایند مردم‌سالاری می‌گذرد. به واقع از میان صاحبان صلاحیت، آن کس را که مردم به حاکمیت او رضایت دهند، حق حاکمیت خواهد داشت. در حقیقت برای کسب قدرت، راه‌های متعددی اعم از غلبه و زور، کودتا و براندازی، دست‌نشانده‌گی، وراثت و انتصاب و رضایت مردمی قابل تصور است. مبتنی بر آموزه‌های اسلامی، تنها راه مشروع رسیدن به قدرت «کسب رضایت مردمی» است و دیگر راه‌های پیشنهادی نامشروع بوده و با روح و گوهر آموزه‌های دینی قابل جمع نیست. حاصل این فرایند جمع شایسته‌سالاری و مردم‌سالاری است. به همین دلیل با جرئت می‌توان گفت مهم‌ترین ویژگی رهبری جامعه در نظام مردم‌سالاری دینی ارتباط و اتصال و پیوستگی جدایی‌ناپذیری میان مردم و رهبری است و هر حکومتی که این طور نباشد، این ولایت نیست؛ یعنی حاکمیتی که اسلام پیش‌بینی کرده است، نخواهد بود!

از سوی دیگر غدیر با معرفی امیرالمؤمنین(ع) به عنوان اسوه و الگوی حاکمیت، مسئله چگونگی حکمرانی را نیز تعیین کرده است. در این الگو اگر اهداف حکومت اسلامی را تحقق چهارگانه عدالت، امنیت، رفاهت و معنویت بدانیم، مکتب غدیر این حقیقت را آشکار می‌کند که این مهم از طریق آموزه‌هایی مانند اجرای شریعت، اجرای حدود الهی، مردم‌سالاری دینی، عدالت‌ورزی حاکمان و کارگزارن نظام اسلامی اولویت دادن به محرومان و مستضعفان و… ممکن خواهد بود.

در عصر جاهلیت ثانی که نفسانیت و اهوای آدمی در قالب خرد، ابزارِ صورت‌بندی شده و حاصل آن شکل دادن به نظام لیبرال دموکراسی است، تنها راه تحقق عدالت، آزادی و صلح و امنیت و سعادت بشری بازگشت به غدیر و تمسک به مکتب امیرالمؤمنین(ع) خواهد بود.

سرمقاله

جهاد امید آفرینی با فسادستیزی

ادامه از صفحه اول

در چنین شسرایطی، در بیابنه گام دوم از «امیدآفرینی»، با عنوان «نخستین و ریشه‌ای ترین جهاد» یاد شده است: بنابراین هر یک از قوای سه‌گانه، دستگاه‌های حکومتی، اقشار و آحاد مردم باید نقش و سهم خود در جهاد امیدآفرینی را مشخص کنند. بدون تردید، قوه قضائیه در وضعیت کنونی، نقش و سهم بی‌بدیلی در جهاد امید آفرینی دارد. بر اساس آنچه پیشتر در این نوشتار آمد، مبارزه با فساد در کشور، مهم‌ترین و ضروری‌ترین اقدام قوه قضائیه در وضعیت کنونی، در راستای امید آفرینی و عدالت‌گستری خواهد بود. با ورود مجدد آیت‌الله سیدابراهیم رئیسی به دستگاه قضا با عنوان ریاست این قوه، بارقه‌های امید در افق پدیدار شد و توده‌های مردم و به ویژه جریان انقلابی کشور، به این انتصاب در قوه قضائیه امید بست.

آشکار شدن عزم و اراده جدی رئیس محترم قوه قضائیه برای مبارزه با فساد در اشکال مختلف، پرافراشته شدن پرچم دفاع از حقوق عامه در دستگاه قضا، گشودن باب پرونده‌های پر رمز و راز فساد از قبیل واگذاری‌ها در سازمان خصوصی‌سازی، توجه به دانه‌درشت‌های مفسد و فسادآفرین در خود دستگاه قضا و دیگر اقدامات در این فصل جدید، همگی ارکانی کشور، نظام و مردم امیدآفرینی بوده و استمرار این نگاه و رویکرد، کفه عدالت را نسبت به گذشته پررنگ‌تر و سنگین‌تر خواهد کرد. مردم مشتنه عدالت بوده و اکنون یکی از بهترین راه‌های تحقق عدالت در کنار ده‌ها اقدام دیگر، مبارزه جدی و بی‌امان با مفسدان مالی و اقتصادی است. البته مبارزه با فساد، وظیفه همه دستگاه‌ها و قوای سه‌گانه است و در انحصار یک قوه و آن هم قوه قضائیه نیست؛ اما وقتی فسادهایی شکل گرفته و باندها، شبکه‌ها و افرادی در سال‌های گذشته با سوءاستفاده از اعتمادها، با بر خورداری از رانت‌ها، با سوءاستفاده از قانون و به دلیل ضعف نظارت‌ها و ضعف در برخورد‌های قضایی بدون اغماض، به غده‌های چرکین تبدیل شده‌اند، دستگاه قضا باید تیغ جراحی برداشته، بادقت و بدون لحاظ کردن خط قرمز در مسیر مبارزه با فساد، ریشه‌های فساد را از بن خشک‌انده با مفسدان در هر سطح، رتبه و جایگاه طبق قانون برخورد کرده و آنان را مجازات کند. روند جدید مبارزه با فساد از سوی قوه قضائیه، باید به گونه‌ای دنبال شود که مردم دیگر تحت تأثیر تبلیغات دشمنان قرار نگرفته، با تمام وجود احساس کنند مبارزه با فساد در جمهوری اسلامی، هیچ خط قرمزی ندارد. آیت‌الله رئیسی از این روند باید مراقبت کرده و جلوی هر نوع اغماض و انحراف در مسیر مبارزه با فساد را بگیرد. وظیفه همه دستگاه‌ها و رسانه‌ها هم کمک به دستگاه قضا در این جهاد مقدس امیدآفرینی و عدالت‌گستری است.

ثمره مقاومت

سیدحسین نصرالله هشدار داد

اعلام جنگ علیه ایران، اعلام جنگ علیه محور مقاومت است

«سیدحسین نصرالله»، دبیر کل حزب‌الله لبنان در سیزدهمین سالگرد پیروزی حزب‌الله در این جنگ و شکست ارتش رژیم صهیونیستی با مردم لبنان سخن گفت. وی در ابتدای سخنرانی این پیروزی را به مردم لبنان و جنوب این کشور تبریک گفت و تأکید کرد: «آبادانی شهرک‌ها و روستاهای مرزی لبنان در جنوب، نشان‌دهنده اعتماد مردم به توانایی مقابله با صهیونیست است.» او با بیان اینکه «سلامتی و امنیت دو نعمت ناشناخته‌اند» اظهار داشت، جنوب لبنان در مقایسه با گذشته و زمان جنگ، امنیت و ثبات بیشتری دارد و این دو مقوله از موضع قدرت و پیروزی است. باید از آنها که اوجب واجبات است حفاظت کرد. سیدحسین نصرالله گفت: «زمانی که از موازنه قدرت و بازاندگی و مقابله با دشمن و ترس از او مقاومت و حمله به لبنان سخن می‌گوییم، این مسئله با سخنرانی و شعار محقق نمی‌شود.» سیدنصرالله به توانمندی‌های امروز مقاومت لبنان اشاره کرد و گفت، آنچه مقاومت امروز در اختیار دارد قابل قیاس با آنچه در جنگ ۳۳ روزه داشت، نیست. او گفت، آنچه جنگ رژیم

صهیونیستی علیه لبنان را متوقف کرد، قدرت حزب‌الله و «معدله‌طلایی» این حزب ارتش، مقاومت و مردم] در مقابله با دشمن صهیونیست بود. دبیر کل حزب‌الله لبنان مواضع «میشل عون»، رئیس‌جمهور لبنان در جنگ ۳۳ روزه را شجاعانه و قوی خواند و گفت مواضع او یکی از مواردی بود که منجر به ناکامی دشمن در تحمیل شکست علیه لبنان بود. وی پیروزی حزب‌الله در جنگ مذکور را «نصرتی از جانب خداوند» خواند و گفت این پیروزی هیچ تفسیر دیگری ندارد. سید حسن نصرالله ادامه داد: «ارتش اسرائیل بعد مقایسه با گذشته و زمان جنگ، امنیت و ثبات بیشتری دارد و این دو مقوله از موضع قدرت و پیروزی است. باید از آنها که اوجب واجبات است حفاظت کرد. سیدحسین نصرالله گفت: «زمانی که از موازنه قدرت و بازاندگی و مقابله با دشمن و ترس از او مقاومت و حمله به لبنان سخن می‌گوییم، این مسئله با سخنرانی و شعار محقق نمی‌شود.» سیدنصرالله به توانمندی‌های امروز مقاومت لبنان اشاره کرد و گفت، آنچه مقاومت امروز در اختیار دارد قابل قیاس با آنچه در جنگ ۳۳ روزه داشت، نیست. او گفت، آنچه جنگ رژیم

«علی ربیعی» سخنگوی دولت، در صفحه شخصی خود در توئیتر نوشت: «فت‌کش گریس ۱ به رغم تلاش‌ها، فشارها و کارشکنی‌های آمریکا– که همچنان ادامه دارد-از توقیف غیرقانونی خارج و آزاد شد و شکست دیگری برای کاخ سفید به ثبت رسید. این پیروزی بدون هیچ تعهدی ثمره اقتدار، دیپلماسی فعال و کوتاه نیامدن از حقوق ملت است.»

سیدحسین نصرالله هشدار داد

اعلام جنگ علیه ایران، اعلام جنگ علیه محور مقاومت است

به‌منزله منفرج شدن سراسر منطقه خواهد بود.» نصرالله گفت: «آتشى که برخى می‌خواهند آن را در منطقه مشتعل کنند، شعله‌های این آتش، نه‌تنها دستان آن‌ها بلکه چهره و وجود آنها را نیز خواهد سوزاند.» سیدحسین نصرالله گفت: «دونالد ترامپ»، رئیس‌جمهوری آمریکا به یقین رسیده است که ایران در سطح نظامی قوی و مقتدر است و جسارت و شجاعت دارد؛ برای همین از حمله به ایران اجتناب کرد. دبیر کل حزب‌الله گفت که بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی، عربستان سعودی، امارات متحده عربی و برخی کشورهای عربی خلیج‌فارس به دنبال سوق دادن منطقه به جنگ هستند و ما به دنبال این هستیم که جنگ در یمن و سوریه متوقف و ثبات در لبنان و عراق نیز حفظ شود. سیدحسین نصرالله گفت، آنچه مانع وقوع «جنگ ویرانگر» در منطقه می‌شود، انسجام جبهه محور مقاومت است و با مقاومت است که نفت، خاک، کرامت، حاکمیت، ابرو و شرف حفظ می‌شود. اوادامه داد: «با قدرت جبهه مقاومت می‌توان قدس و مقدسات اسلامی را بازگرداند و با این مقاومت است که امید در دل‌های فلسطینیان زنده می‌شود.»

پیام شفاهی فرمانده معظم کل قوا به دلیر مردان نیروی دریایی و هوافضای سپاه

سلام بر سائید و بگوئید دست‌تان در د نکند

که در حال پوشیدن لباس و مهپای سفر است. می‌گوید: بسرم باز هم به عراق و سوریه می‌روی؟ می‌گوید: نه مدرم این دفعه با دوستانم به جنوب می‌رویم.»
حجت‌الاسلام والمسلمین حاجی صادقی همچنین افزود: «یکی از فرماندهانی که در عملیات توقیف کشتی انگلیسی حضور داشت هم برای مس‌تعریف کرد که در حین عملیات پیاده کردن نیرو در کشتی به وسیله بالگرد و مقاومت ملوانان مستقر در کشتی، در همان بالگرد به حضرت زهر(السلام‌الله‌علیها) متوسل شدیم و با این توسل توانستیم پیروز شویم. ماجرای توسل به حضرت زهر(اس) در این عملیات برایمان بسیار جالب

شهید مهدی لطفی نیاسر (فرمانده سابق اطلاعات شناسایی پدافند و از شهدای مدافع حرم) و واسطه کردن این شهید به درگاه احدیت کار نشدنی و سفر (سفر به منطقه دریایی نازعات) خصوصا در مورد اسقاط پهپاد آمریکایی و توقیف کشتی انگلیسی و دلاور مردانی که در این اقدام انقلابی، شجاعانه و بی‌نظیر نقش داشتند، فرمایند که حضرت آقا(مدظله‌العالی) فرمودند: «سلام برسانید و بگویید دست‌تان درد نکند. کار بزرگی انجام دادید.» وی درخصوص نکات جالب این سفر افزود: «فرمانده گروه پدافندی هوا فضا تصریح کرد که در شب عملیات اسقاط پهپاد، بسیاری از جبهه‌ها نماز شب خواندند و با ذکر و نیاز و استمداد از

ائتلاف دریایی، نوزادی که مرده به دنیا آمد

ائتلاف دریایی به زبان منافع ایران است، کمک خواهد کرد.»این نشریه چینی همچنین افزوده است: «طمننانا یک اندیشه متوجهانه است. ایران شریک راهبردی چین است و چین خود را به حفظ صلح و ثبات در خلیج‌فارس متعهد می‌داند. هدف ائتلاف آمریکایی آسیب زدن به منافع ایران است که تضعیف منافع چین را نیز در پی خواهد داشت.»

پشت پرده ائتلاف دریایی

در واقع ایالات متحده آمریکا در این قضیه به دنبال چند موضوع مهم بود که به آن دست یابد. اول آنکه، بتواند طرچی را ارائه کند که نه تنها هزینه نظامی برای آمریکایی‌ها نداشته باشد؛ بلکه در مقام فرماندهی این ائتلاف هرگونه اتفافی که داش می‌خواهد هزاران کیلومتر دورتر از مرزهای خود ر‌قم بزند. ائتلاف مذکور

برای آنچه تأمین امنیت کشتی‌ها در خلیج‌فارس عنوان کردند، ارائه داند. «ئتلاف دریایی» نام طرح جدید آمریکا برای تأمین امنیت دریایی برای کشتی‌های خودش و متحدانش در منطقه بود. ائتلافی که با اقبال بسیاری از کشورهای منطقه روبه‌رو

نشد و کشورهای اروپایی متحد ایالات متحده، مانند آلمان و حتی کشورهای چون عربستان که بزرگ‌ترین دغدغه این روزهایش تأمین امنیت نفت‌کش‌هایش است، حاضر نشدند در این ائتلاف مشارکت کنند.آنچه تا الان مشخص شده، این است که کشورهای ژاپن و آلمان به روشنی این خواست را رد کردند، بلژیک و نروژ روش نظاره‌گر را در پیش گرفته و استرالیا عنوان کرده است دست از این کار را دربارۀ نفت‌کش ایرانی انجام ندهند. شرط دیگر آنها، این بود که این کشتی نباید به سمت سوریه حرکت کند. جمهوری اسلامی ایران این شروط را هم نپذیرفت و در نهایت دادگاه فرمایشی جبل‌الطارق حکم آزادی این کشتی را صادر کرد. وزیر ارشد جبل‌الطارق با قصد فضا سازی رسانه‌ای اعلام کرد، ایران تعهد داده است این کشتی به سمت سوریه نخواهد رفت؛ اما «حمید

«نیوپورک تایمز» در گزارشی فاش کرده که برخی فعالیت‌های ۱۷ جاسوس آمریکایی دستگیر شده در ایران تلاش‌هایی مخفیانه برای گسرآوری اطلاعات درباره فروش نفت ایران را شامل می‌شده است. این روزنامه آمریکایی در ادامه نوشته است: «از زمانی که تحریم‌هایی را علیه فروش نفت ایران اعمال کرد، دستیابی به اطلاعات در خصوص فروش نفت به یک سلاح بارزش ژئوپلیتیک تبدیل شده… و فروش نفت ایران که زمانی یک کسب و کار ایمن اکنون یک بازی پر مخاطره جاسوسی و ضدجاسوسی است.»

به گزارش نیویورک تایمز با وجود تکذیبیه ترامپ، مقام‌های آمریکایی اذعان کردند که بخش نفت ایران از حوزه‌های به شدت مهم برای آمریکا و دستگاه‌های اطلاعاتی این کشور به شمار می‌رود. افراد دخیل در مبادلات نفت ایران گفته‌اند به آنها همه نوع مشوق‌های فریبنده در ازای اطلاعات در مورد فروش نفت ایران داده شده است.

انتقاد از فرهنگ توتیئی «سعید جلیلی» عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام

جمعه تشخیص مصلحت نظام نوشته: «با یک کلمه یا یک جمله نمی‌توان راجع به مسائل کشور تحلیل به دست آورد. با فرهنگ توتیئی، بی‌حوصلگی و اخذ تحلیل یک جمله‌ای از افراد مختلف نمی‌توان عملیات تعریف کرد. این عرصه کار جدی و تأمل دقیق می‌طلبد. منظومه فکری جوان مؤمن انقلابی به جای توتیئ به مبانی عمیقی همچون سیره امام خمینی نیاز دارد. امام در جوانی بالاترین تحصیلات و مطالعات فقهی و فلسفی را داشتند و عمیق‌ترین کتب عرفانی را تألیف کردند. این نشان‌دهنده یک منظومه قوی معرفتی پشتوان انقلاب اسلامی بود که آن را به ثمر رساند.»

مشاور خاتمی، منتقد دولت «عبدالله ناصری» مشاور شش ساله تیم اقتصادی دولت، [بحران‌های اقتصادی] را پررنگ‌تر کرده است. بحران ارز که پدید آمد، چه عوامل اصلی آن درون دولت یا بیرون از دولت باشد، حتماً دولت بهتر از این می‌توانست آن را مدیریت کند. این تلقی که در یک سال اخیر برای عموم جامعه ایجاد شده، اینکه دولت هیچ راهبرد اقتصادی ندارد، قابل تأمل و توجه است و حتماً با این تیم اقتصادی بعید است بتوانیم با وجود کاهش نرخ ارز شاهد کاهش قیمت کالا‌های اساسی باشیم.»

تهاجم با ده پهپاد یگان پهپادی ارتش و انصارالله یمن با ده فروند پهپاد تهاجمی مراکز حساس نفتی و پالایشگاه‌های دولت سعودی را در جنوب شرق این کشور و در نزدیکی مرز امارات هدف قرار دادند.سر‌تیب «یحیی سریع» سخنگوی نیروهای مسلح یمن اعلام کرد، با ده فروند پهپاد تهاجمی، تأسیسات نفتی آرامکورا عملیات «بازدارنده شماره یک» است به گفته وی، در این عملیات حوزه نفتی و پالایشگاه «الشیبه» از شرکت‌های وابسته به آرامکو در شرق عربستان و در نزدیکی مرز امارات (۱۰ کیلومتری مرز امارات– ابوظبی) هدف قرار گرفته است. ارتش یمن همچنین از شرکت‌های خارجی خواست از اهداف مهم در عربستان سعودی خارج شوند و از آن دوری کنند. حوزه نفتی و پالایشگاه «الشیبه» بزرگ‌ترین ذخایر استراتژیک عربستان سعودی را در خود جای داده است و ظرفیت ذخیره بیش از یک میلیارد بشکه را دار.

روى خط خبر

اعتراف نیوپورک تایمز

«نیوپورک تایمز» در گزارشی فاش کرده که برخی فعالیت‌های ۱۷ جاسوس آمریکایی دستگیر شده در ایران تلاش‌هایی مخفیانه برای گسرآوری اطلاعات درباره فروش نفت ایران را شامل می‌شده است. این روزنامه آمریکایی در ادامه نوشته است: «از زمانی که تحریم‌هایی را علیه فروش نفت ایران اعمال کرد، دستیابی به اطلاعات در خصوص فروش نفت به یک سلاح بارزش ژئوپلیتیک تبدیل شده… و فروش نفت ایران که زمانی یک کسب و کار ایمن اکنون یک بازی پر مخاطره جاسوسی و ضدجاسوسی است.»

به گزارش نیویورک تایمز با وجود تکذیبیه ترامپ، مقام‌های آمریکایی اذعان کردند که بخش نفت ایران از حوزه‌های به شدت مهم برای آمریکا و دستگاه‌های اطلاعاتی این کشور به شمار می‌رود. افراد دخیل در مبادلات نفت ایران گفته‌اند به آنها همه نوع مشوق‌های فریبنده در ازای اطلاعات در مورد فروش نفت ایران داده شده است.

انتقاد از فرهنگ توتیئی «سعید جلیلی» عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام

جمعه تشخیص مصلحت نظام نوشته: «با یک کلمه یا یک جمله نمی‌توان راجع به مسائل کشور تحلیل به دست آورد. با فرهنگ توتیئی، بی‌حوصلگی و اخذ تحلیل یک جمله‌ای از افراد مختلف نمی‌توان عملیات تعریف کرد. این عرصه کار جدی و تأمل دقیق می‌طلبد. منظومه فکری جوان مؤمن انقلابی به جای توتیئ به مبانی عمیقی همچون سیره امام خمینی نیاز دارد. امام در جوانی بالاترین تحصیلات و مطالعات فقهی و فلسفی را داشتند و عمیق‌ترین کتب عرفانی را تألیف کردند. این نشان‌دهنده یک منظومه قوی معرفتی پشتوان انقلاب اسلامی بود که آن را به ثمر رساند.»

مشاور خاتمی، منتقد دولت «عبدالله ناصری» مشاور شش ساله تیم اقتصادی دولت، [بحران‌های اقتصادی] را پررنگ‌تر کرده است. بحران ارز که پدید آمد، چه عوامل اصلی آن درون دولت یا بیرون از دولت باشد، حتماً دولت بهتر از این می‌توانست آن را مدیریت کند. این تلقی که در یک سال اخیر برای عموم جامعه ایجاد شده، اینکه دولت هیچ راهبرد اقتصادی ندارد، قابل تأمل و توجه است و حتماً با این تیم اقتصادی بعید است بتوانیم با وجود کاهش نرخ ارز شاهد کاهش قیمت کالا‌های اساسی باشیم.»

تهاجم با ده پهپاد یگان پهپادی ارتش و انصارالله یمن با ده فروند پهپاد تهاجمی مراکز حساس نفتی و پالایشگاه‌های دولت سعودی را در جنوب شرق این کشور و در نزدیکی مرز امارات هدف قرار دادند.سر‌تیب «یحیی سریع» سخنگوی نیروهای مسلح یمن اعلام کرد، با ده فروند پهپاد تهاجمی، تأسیسات نفتی آرامکورا عملیات «بازدارنده شماره یک» است به گفته وی، در این عملیات حوزه نفتی و پالایشگاه «الشیبه» از شرکت‌های وابسته به آرامکو در شرق عربستان و در نزدیکی مرز امارات (۱۰ کیلومتری مرز امارات– ابوظبی) هدف قرار گرفته است. ارتش یمن همچنین از شرکت‌های خارجی خواست از اهداف مهم در عربستان سعودی خارج شوند و از آن دوری کنند. حوزه نفتی و پالایشگاه «الشیبه» بزرگ‌ترین ذخایر استراتژیک عربستان سعودی را در خود جای داده است و ظرفیت ذخیره بیش از یک میلیارد بشکه را دار.

یادداشت

در کشمیر چه می‌گذرد؟

□ **حمزه‌علی اسماعیل‌زاده** / در خصوص درگیری‌ها و تحولات اخیر کشمیر دو تحلیل وجود دارد. عده‌ای با استناد به سفر اخیر «عمران‌خان» نخست‌وزیر پاکستان و «ژنرال قمر جاوید باجو» فرمانده ارتش این کشور به آمریکا معتقدند که طی این سفر توافق کلانی میان دو کشور صورت گرفته است که بر اساس آن پاکستان به هزینه کوتاه شدن دست هند از افغانستان از سوی آمریکا و دستیابی گروه‌های افغانی حامی پاکستان به قدرت در کابل از مسئله کشمیر توجیهی نخواهد کرد؛ در حالی که برخی دیگر، ارتباطی مستقیم میان مسئله کشمیر و افغانستان قائل نیستند و معتقدند با توجه به نفوذ پاکستان بر طالبان افغانستان، در صورتی که تلاش‌های پاکستان منجر به تغییر مواضع هند در کشمیر نشود، از ابزار مذاکرات صلح طالبان- آمریکا برای تحت فشار قرار دادن هند از سوی آمریکا بهره‌برداری خواهد کرد.

در واقع به رغم گمانه‌زنی‌های فوق تغییر وضعیت قانونی منطقه «جامو» و «کشمیر» چندین پیامد مهم برای این منطقه و ساکنان (مخصوصاً مسلمانان کشمیر) آن و همچنین پاکستان به دنبال خواهد داشت: ۱- از بین رفتن خودمختاری ایالت جامو و کشمیر و تقسیم آن به دو منطقه لاداخ و جامو- کشمیر که مستقیماً از سوی دولت مرکزی هند اداره خواهد شد؛ ۲- تغییر بافت جمعیتی ایالت جامو و کشمیر با گسیل هندو مذهبیان سایر مناطق هند به این منطقه؛ ۳- از بین رفتن نفوذ پاکستان در این منطقه.

با توجه به واقعیت‌های مذکور، پاکستان با علم به تفوق هند در کشمیر با در پیش گرفتن روش‌های دیپلماتیک مانند رایزنی با مقامات سایر کشورها، ارجاع پرنوده به شورای امنیت سازمان ملل متحد و… و روش‌های دیگر مانند استفاده از گروه‌های جهادی تلاش می‌کند با استفاده از طرف‌های ثالث مسئله کشمیر را مسالمت‌جویانه حل و فصل کند؛ در حالی که این روش سنتی پاکستان در مواجهه با بحران کشمیر بارها در گذشته آزموده شده و به نتیجه نرسیده است. یکی از مهم‌ترین دلایل شکست این سیاست مخالفت هند با دخالت طرف سوم در مسئله کشمیر است؛ زیرا این کشور آن را مسئله‌ای داخلی می‌داند. حضور بیش از ۷۰۰ هزار نیروی مسلح هند در دره کشمیر و تقویت آنها با ۳۵۰ گروهان جدید از شبه نظامیان هندو که به تازگی وارد کشمیر شده‌اند، نشان‌دهنده اراده هند بر الحاق ایالت کشمیر به این کشور است. همچنین گروه‌های جهادی مانند «جیش محمد»، «لشکر طیبه»، «حرکه‌المجاهدین» و غیره یکی دیگر از ابزارهای پاکستان در کشمیر علیه هند بوده است؛ در حالی که این کشور به دلیل ارتباط با این گروه‌ها و حمایت از آنها تحت تحریم و فشار اقتصادی ایالات متحده قرار دارد. گزینه سوم برای پاکستان به منظور مقابله با تصمیم هند برای تغییر وضعیت قانونی کشمیر استفاده از نیروی نظامی است که این گزینه نیز به دلیل مشکلات اقتصادی و نداشتن حمایت بین‌المللی و منطقه‌ای جواگو نیست. مسلمانان کشمیر نگرانند که در بلندمدت بافت جمعیت این منطقه به نفع هندوها تغییر کند و پاکستان نیز نگران از دست دادن نفوذ خود در کشمیر و مهم‌تر از همه دچار بحران معنا شدن در رفتارهای سیاسی این کشور است. به هر حال، با توجه به تحولات کشمیر و نگرانی‌های فوق امکان دو تحول وجود دارد.

نیروهای به اصطلاح میانه‌رو (حامیان راه‌حل سیاسی)، موقعیت خود را در منطقه جامو و کشمیر از دست خواهند داد و نیروهای رادیکال مانند حزب مجاهدین، جیش محمد و لشکر طیبه که در حال حاضر به گروه داعش هم پیوستند، فضا را در دست خواهند گرفت که در این صورت جنگ نیابتی بلندمدتی در این منطقه رخ خواهد داد.

دولت هند تحت فشارهای خارجی در نتیجه فعالیت‌های دیپلماتیک پاکستان، شکایت نیروهای میانه‌رو به دیوان عالی این کشور و غیره از موضع کنونی عقب‌نشینی خواهد کرد که به نظر اگر محال نباشد، بسیار مشکل است.

رصد

وایا پیش آخرین اخبار منطقه و جهان

بی‌بی‌سی: بی‌ثباتی و ادامه نارضایتی‌ها در بحرین، موضع‌گیری‌های غیر خصمانه کویت، قطر و عمان درباره ایران، فرسایشی شدن حمله عربستان و امارات به یمن و… کارایی حضور نظامی آمریکا در مورد تداوم توازن قوا در منطقه را با پرسش مواجه کرده است.
سیاست ستیزه‌جویانه بخشی از کشورهای شورای همکاری خلیج‌فارس با جمهوری اسلامی، علی رغم حضور پرقدرت نظامی آمریکا، نه تنها موجب ترس و انفعال تهران و کاستن از حضور نظامی‌اش در منطقه نشده، بلکه اراده تهران را برای پیشروی هر چه بیشتر در راستای تغییر ساختار سیاسی منطقه دست نخورده باقی گذاشته است.
سیاست خارجی غیر منسجم و سردرگم واشنگتن در خاورمیانه به پیشروی تهران در ژئوپلیتیک منطقه کمک‌های فراوان کرده است.
القدس العربی: چهار سال پیش زمانی که جنگ یمن آغاز شد، رسانه‌های نزدیک به «محمدبن‌سلمان» ولی‌عهد سعودی انیمیشنی منتشر کردند که در آن محمدبن‌سلمان به اعتماد به نفس سعودی با توجه به رخدادها در حال افول است. همانند افول گفتمان ریاض در پرونده سوریه.
ایران به قدرت منطقه‌ای تبدیل شده و ریاض نیز سیاست خود در برابر تهران را تغییر داده است. حتی رسانه‌های سعودی دیگر علیه ایران موضع نمی‌گیرند.
آنها فهمیده‌اند بدون لحاظ کردن این کشور هرگونه تصمیم‌گیری راهبردی در منطقه دشوار خواهد بود.

تاکس سابتونگ:لحظه‌ای را تصور کنید که پهنای ایرانی در نزدیکی سواحل فلوریدا سرنگون شود. در آن صورت هیچ کس درباره مکان دقیق هدف قرار گرفتن پهپاد صحبت نخواهد کرد، بلکه همه خواهند پرسید این پهپاد آنجا چه می‌کرده؟ اما وقتی ایران پهپاد آمریکایی را نزدیک مرزهای خود سرنگون کرد، هیچ رسانه غربی مشروعیت حضور آمریکا در خلیج‌فارس را زیر سؤال نبرد.
با این می‌گویند گزارشگری نامتقران از استاندار دوگانه در غرب.
اینترسپت: ترامپ در ماه‌های گذشته تهران را بارها تهدید به نابودی کامل کرده است. آقای «تام کاتن» نیز پیش‌بینی کرده است که آمریکا به راحتی تهران را در جنگ شکست خواهد داد؛ اما بدون شک این ادعاها اغراق‌آمیز و خنده‌آور هستند.
ایران در حال حاضر هیچ شباهتی با عراق در دوره رژیم صدام حسین ندارد. جنگ با جمهوری اسلامی ایران فاجعه‌آمیز خواهد بود.

العرب: واشنگتن می‌داند پیروزی اصرارالله، پایان حکومت آل‌سعود است.
ایران قدرت بالامنابع منطقه به شمار می‌آید و انگلیس مزه زباده‌خواهی در برابر ایران را به خوبی چشید. واشنگتن می‌داند که هر گونه پیروزی حوثی‌ها در این جنگ، به معنای پایان حکومت آل‌سعود خواهد بود. رسانه‌های سعودی دیگر سیاست «درشنام و حمله به ایران» را در پیش نمی‌گیرند، بلکه برای مرحله گفت‌وگو با سران ایران آماده شده‌اند.

بلومبرگ: تعداد اعضای خاندان آل‌سعود حدود ۱۵ هزار نفر برآورد شده که شامل نوزادان تا کهنسالان می‌شود. به گزارش بلومبرگ، مجموع ثروت این خاندان بیش از ۱۰۰ میلیارد دلار برآورد شده که بر اساس آن چهارمین خاندان ثروتمند جهان به شمار می‌آیند. بدون تردید نفت خام ثروت خاندان پادشاهی را تغذیه می‌کند.

رای‌الیوم: جنگ در عدن در جریان است و تصمیم شورای انتقالی جنوب یمن (مورد حمایت لوبظی) برای بیرون راندن شبه‌نظامیان طرفدار دولت مستعفی و ریاض از این شهر ثابت می‌کند که روابط سعودی و امارات به شکلی شتابنده از وضعیت مه‌پیمان به متخاصم و جنگ نیابتی منتقل شده است.

دبلی اکسپرس: اگر بوریس جانسون، نخست‌وزیر جدید انگلیس نتیجه گرفته باشد که بریتانیا آقدر مجهز است که بتواند از کشتی‌ها در برابر نیروهای سپاه پاسداران ایران در تنگه هرمز دفاع کند، خود را گول زده است.

شکست‌های پیایی آمریکا در برابر ملت ایران

* اهداف اصلی طرح معامله

قرن چیست؟

به نظر می‌آید دو مسئله جزو هدف‌گذاری‌های این طرح است. مسئله اول عادی‌سازی روابط رژیم صهیونیستی با کشورهای عربی است. این موضوع از قبل نیز مطرح بوده و دنبال شده است و به رغم اینکه رژیم صهیونیستی توانسته در این سال‌ها مناسباتی با کشورهای عربی ایجاد کند؛ اما به آن شکلی که فعال، اعلامی، قابل استناد و مدنظر این رژیم باشد، محقق نشده است؛ بنابراین نیاز به این بوده که کشورهای عربی خارج از روابط محرمانه، به طور رسمی و علنی نیز اعلام کنند که با رژیم صهیونیستی رابطه دارند؛ به گونه‌ای که این رژیم را از انزوا که برای آنها تبعات مشروعیتی دارد، خارج کنند.

اهمیت این هدف به این موضوع وابسته است که صهیونیست‌ها با موضوع مشروعیت که هنوز حل و فصل نشده است، دست و پنجه نرم می‌کنند.

مسئله بعدی که در طرح معامله قرن مطرح است، حل مسئله آوارگان فلسطینی است که از موضوعات بسیار مهم محسوب می‌شود. نخست از این جهت که سدت کم پای ۷ تا ۸ میلیون آواره در میان است که اسکان دائمی آنها در هیچ کشوری قابلیت عملی شدن ندارد و هیچ کشوری این موضوع را قبول نخواهد کرد. برخی کشورها با اینکه بیش از ۸۰ سال است با مقوله آوارگان فلسطینی درگیرند و حتی بخشی از سرزمین خود را همراه با اختصاص بودجه در اختیار آنها قرار داده‌اند، هنوز نتوانسته‌اند این موضوع را حل و فصل کنند.

□ **با این حساب می‌توان گفت هدف اصلی معامله قرن در مرحله نخست حل و فصل مسئله آوارگان است؟**

هدف اصلی طرح معامله قرن، حل این مسائل از طریق توافق سیاسی و تغییر در جغرافیای منطقه است؛ یعنی از یک سو پول زیادی به اردن، لبنان و حتی خود فلسطینی‌ها پرداخت شود تا آوارگان فلسطینی را به عنوان شهروندان کشور دیگری شناخته شوند؛ برای نمونه آوارگان فلسطینی ساکن در لبنان شهروند فلسطینی لبنان شوند و ۴/۵ میلیون فلسطینی ساکن اردن شهروند اردن باقی بمانند. همچنین یک تبادل اراضی رخ دهد و یک اردن جدید، عربستان جدید، مصر جدید، فلسطین جدید، اسرائیل جدید، لبنان جدید و… در منطقه ایجاد شود.

□ **آیا آمریکایی‌ها و صهیونیست‌ها در طرح معامله قرن به اهداف خود خواهند رسید؟**

پاسخ دقیق به این پرسش ارتباطی مستقیم با این‌ها دارد که هدف اصلی معامله قرن را چه چیزی در نظر بگیریم. اگر عادی‌سازی روابط با حوزه عربی را هدف اصلی طرح معامله قرن بدانیم، به این معنا که در این طرح، مسئله اصلی

عادی‌سازی روابط عربی– اسرائیلی است، ارزیابی بنده این است که صهیونیست‌ها و آمریکایی‌ها به طور نسبی موفق بوده‌اند؛ زیرا تاکنون سابقه نداشته است کشورهای عربی دور یک میز، با این کیفیت که امروز می‌بینیم، گرد هم جمع شوند و رژیم صهیونیستی را به عنوان یک واقعیت بپذیرند و به صورت دسته‌جمعی به سمت عادی‌سازی رابطه حرکت کنند.

کشورهای عربی تاکنون اقداماتی انجام داده‌اند که گاهی علنی نبوده است؛ مانند کار قطری‌ها که دفتر اقتصادی برای رژیم صهیونیستی در دوحه تأسیس کردند، یا دیدارهایی که مقامات عمانی با نتانیاهو داشتند. همچنین تبادل هیئت‌های اقتصادی و سیاسی که در یکی دو سال اخیر در روابط میان کشورهای عربی و رژیم صهیونیستی اتفاق افتاده است.

از سوی دیگر این کشورها همیشه اعلام می‌کردند که از آرمان فلسطین و آوارگان و مواردی از این قبیل دست نخواهند کشید؛ اما برخلاف این صحبت‌ها، در معامله قرن دور یک میز نشستند که تکلیف آن معلوم است؛ یعنی قرار است آوارگان در سرزمین‌هایی که هستند به صورت دائمی ساکن شوند و فلسطین به وطن دائمی ۸ میلیون آواره در میان است که اسکان دائمی آنها در هیچ کشوری قابلیت عملی شدن ندارد و هیچ کشوری این موضوع را قبول نخواهد کرد. برخی کشورها با اینکه بیش از ۸۰ سال است با مقوله آوارگان فلسطینی درگیرند و حتی بخشی از سرزمین خود را همراه با اختصاص بودجه در اختیار آنها قرار داده‌اند، هنوز نتوانسته‌اند این موضوع را حل و فصل کنند.

□ **اتصال فلسطین و ایران برای هر دو طرف یک امر استراتژیک است و اساساً جمهوری اسلامی ایران با پرچم و شاخص فلسطین می‌تواند جهان اسلام را به سمت و سوی مقاومت حرکت دهد. علاوه بر این‌ وقت‌ی ما در کنار فلسطینی‌ها باشیم، برای ما یک آورده بزرگ استراتژیک دارد که نشان می‌دهد جمهوری اسلامی به عنوان یک نظام شیعی تفاوتی میان گروه‌های مقاومت سنی و شیعه قائل نیست و همین امر می‌تواند به وحدت امت اسلامی کمک ویژه‌ای کند**

یهودی‌ها تبدیل شود. این گامی مهم برای رژیم صهیونیستی بود. در اینجا صهیونیست‌ها اگر چه نتوانستند مسئله آوارگان را حل و فصل کنند، توانستند این موضوع را در حوزه عربی به شدت تضعیف کنند. آنچه امروز نشان داده می‌شود این است که فلسطین و قدس و مسئله آوارگان فلسطینی از دستور کار عربی خارج شده است و دیگر موضوع اول یا حتی دوم کشورهای عربی نیست.

مسئله بعدی بحث مالی است؛ یعنی رژیم صهیونیستی و کشورهای عربی از دور هم نشینی توانستند فرمول‌ها و معادلات پیشین را تغییر دهند. پیش از این، فرمول اصلی «امنیت در برابر زمین» بود؛ یعنی صهیونیست‌ها زمین بدهند و امنیت بخرند. در مقابل تئوری و موضوع اعراب «زمین در برابر صلح» بود؛ اما در اجلاس منامه برای نخستین بار «پول در برابر امنیت» مطرح شد؛ یعنی صهیونیست‌ها مقداری پول بدهند و امنیت بخرند و همانجا که هستند باقی بمانند. این یک پیروزی برای صهیونیست‌ها بود؛

«حج‌الاسلام مجتبی ذوالنوری» با تأکید بر اینکه آمریکایی‌ها شکست‌های متعددی را از جمهوری اسلامی پذیرا شدند و به دنبال جبران این شکست‌ها هستند، گفت: «ما اسنادی را در اختیار داریم که آمریکایی‌ها از انگلیسی‌ها مُصرأ خواسته‌اند برای جبران شکست‌های پی‌درپی در منطقه اقدامی انجام شود و درخواست کردند نفت‌کش گریس– یک را متوقف کنند، اما این مسئله نیز به شکستی دیگر برای آنها تبدیل شد.»

«حجت‌الاسلام مجتبی ذوالنوری» با تأکید بر اینکه آمریکایی‌ها شکست‌های متعددی را از جمهوری اسلامی پذیرا شدند و به دنبال جبران این شکست‌ها هستند، گفت: «ما اسنادی را در اختیار داریم که آمریکایی‌ها از انگلیسی‌ها مُصرأ خواسته‌اند برای جبران شکست‌های پی‌درپی در منطقه اقدامی انجام شود و درخواست کردند نفت‌کش گریس– یک را متوقف کنند، اما این مسئله نیز به شکستی دیگر برای آنها تبدیل شد.»

روشنه

تیر خلاص به ائتلاف سعودی

□ **احمد کاظم‌زاده** / با درگیری‌های اخیر میان نیروهای جدایی‌طلب وابسته به امارات و نیروهای وابسته به عربستان در عدن این پرسش مطرح است که تأثیر این رخدادها بر اهداف و موقعیت بازیگران درگیر در این ماجرا چه خواهد بود؟

امارات می‌خواهد با تجزیه جنوب یمن به حضور خود در این‌مناطق ادامه دهد. امارات در خلال پنج سال گذشته برای حضور بلندمدت خود در جنوب یمن به ویژه در بنسادر و جزایر راهبردی آن تلاش کرده است. نخستین نتیجه‌ای که می‌توان از این اقدامات گرفت این است که از همان ابتدا حضور امارات در جنگ یمن به برای بازگرداندن «عبدربه منصور هادی» به صنعا بلکه به منظور تحقق مطامع ارضی بوده است؛ بنابراین اعلام مواضع این کشور در خروج از جنگ یمن به مفهوم پایان دادن به چشم‌داشت‌های خود نبوده و نیست و در واقع امارات اکنون می‌خواهد با اتکا به نیروهایی که در پنج سال گذشته آموزش داده یا با تکیه بر جدایی طلبان جنوب به اهداف و خواسته‌های خود جامه عمل بپوشاند.

رخدادهای اخیر در عدن برای عربستان نه شکستی نظامی بلکه شکست تمام عیار سیاسی بوده است؛ زیرا عربستان تاکنون محور ائتلاف و تحرکات سیاسی محیط اسرائیل را ناامید کردم، من خواب را از چشم اسرائیلی‌ها گرفتم، من موازنه امنیتی ایجاد کردم.» این حرف‌ها برای فلسطینی‌های زیر فشار بسیار قیمت داشت.

مسئله کمک‌های نظامی ایران به فلسطینی‌ها چنین وضعیتی داشت که سبب هویت دادن و افتخار دادن به فلسطینی‌ها شد و پس از روش‌سنگینی‌هایی که در ارتباط با عرب‌ها داشتند، صحنه ناآنگاه تغییر کرد و با تمام وجود به سمت جمهوری اسلامی آمدند طی دو دهه آینده که پیش‌بینی حضرت آقا این است که رژیم صهیونیستی تمام و فلسطین آزاد خواهد شد، می‌توانیم روابط گرمی با فلسطینی‌ها داشته باشیم. این مسئله بسیار مهم است که این رابطه گرم باشد و امیدوار هستیم نه فقط با آن رابطه گرم وضعیت فلسطین تغییر پیدا کند؛ بلکه گرمی حرارت فلسطینی‌ها به مصر نیز برسد و حتی روی مسائل مصر نیز اثرگذار باشد؛ زیرا اگر فلسطینی‌ها در فلسطین پیروز شوند، مصر یا لبنان از این وضعیت خارج خواهند شد و یک ظرفیت اساسی برای انقلاب اسلامی ایجاد می‌شود.

دنیای ثابت شد و فلسطینی‌ها هم این موضوع را با گوشت و خون خود حس کردند. از این رو معامله قرن به نوعی یک روش‌نگری در داخل اراضی اشغالی و برای همه گروه‌های فلسطینی بود که دوست و دشمن خود را بشناسند. کما اینکه فلسطین با اتکا به محور مقاومت یک نقطه افتخار پیدا کرد و اعلام می‌کند «من محیط اسرائیل را ناامید کردم، من خواب را از چشم اسرائیلی‌ها گرفتم، من موازنه امنیتی ایجاد کردم.» این حرف‌ها برای فلسطینی‌های زیر فشار بسیار قیمت داشت. مسئله کمک‌های نظامی ایران به فلسطینی‌ها چنین وضعیتی داشت که سبب هویت دادن و افتخار دادن به فلسطینی‌ها شد و پس از روش‌سنگینی‌هایی که در ارتباط با عرب‌ها داشتند، صحنه ناآنگاه تغییر کرد و با تمام وجود به سمت جمهوری اسلامی آمدند طی دو دهه آینده که پیش‌بینی حضرت آقا این است که رژیم صهیونیستی تمام و فلسطین آزاد خواهد شد، می‌توانیم روابط گرمی با فلسطینی‌ها داشته باشیم. این مسئله بسیار مهم است که این رابطه گرم باشد و امیدوار هستیم نه فقط با آن رابطه گرم وضعیت فلسطین تغییر پیدا کند؛ بلکه گرمی حرارت فلسطینی‌ها به مصر نیز برسد و حتی روی مسائل مصر نیز اثرگذار باشد؛ زیرا اگر فلسطینی‌ها در فلسطین پیروز شوند، مصر یا لبنان از این وضعیت خارج خواهند شد و یک ظرفیت اساسی برای انقلاب اسلامی ایجاد می‌شود.

□ **به نظر جناب‌عالی پیامدهای معامله قرن چیست؟**
به طور خلاصه می‌توان برای طرح معامله قرن چند نقطه ضعف اساسی برشمرد:

۱- واقعیات موجود از جمله مسئله آوارگان را نادیده گرفته است؛ چرا که به اندازه جمعیت یهودی داخل فلسطین نزدیک به ۷ تا ۸ میلیون آواره وجود دارد و نمی‌توان این موضوع را با پرداخت پول حل کرد. کما اینکه هنوز این مسئله نیز پاسخ داده نشده است که قرار است چه کسی یا کسانی این‌ها را پرداخت کنند؟!

۲- این طرح از بیرون تحمیل شده است. ضمن اینکه حتی دیدگاه‌های صهیونیستی در این طرح در نظر گرفته نشده است؛ زیرا این رژیم معتقد است در معامله قرن، فلسطینی‌های قوی در کنارش ایجاد می‌شود.

۳- همچنین موضوع قدس شریف به طور کامل حل نشده باقی خواهد ماند.

۴- واقعیت بزرگی به نام جبهه بزرگ مقاومت در این طرح نادیده‌انگاشته شده است؛ چرا که جبهه مقاومت قطعاً با تمام توان در مقابل این طرح ایستادگی خواهد کرد. شاهد آن توان سوریه است که مستکبرین با وجود زمینیهایی نتوانستند اهداف خود را در این کشور پیش ببرند.

بله، می‌توان به محمود عباس اعتماد کرد؛ زیرا این وحدت که در بین گروه‌های گوناگون فلسطینی می‌بینیم، جمع‌بندی اعضای فتح و محمود عباس است و از جای دیگر القا نشده است. مگر اینکه کشورهای عربی تصمیم گرفته باشند به فلسطین کمک کنند که در این صورت لاجرم مقابل آمریکا و رژیم صهیونیستی قرار می‌گیرند و این موضوع فعلاً امکان‌پذیر نیست و با عملکرد اعراب تناسب ندارد.

پس این وحدت پایدار خواهد بود و عمق آن بیشتر خواهد شد. از سوی دیگر، اتکای فلسطینی‌ها به حکام عرب قطع شده و به این موضوع پی برده‌اند که باید به توان خود تکیه کنند.

□ **نگاه جمهوری اسلامی ایران به مسئله فلسطین و معامله قسرن را چگونه ارزیابی می‌کنید؟**

اتصال فلسطین و ایران برای هر دو طرف یک امر استراتژیک است و اساساً جمهوری اسلامی ایران با پرچم و شاخص فلسطین می‌تواند جهان اسلام را به سمت و سوی مقاومت حرکت دهد. علاوه بر این وقتی ما در کنار فلسطینی‌ها باشیم، برای ما یک آورده بزرگ استراتژیک دارد که نشان می‌دهد جمهوری اسلامی ایران به مسئله فلسطین و معامله قسرن را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

اتصال فلسطین و ایران برای هر دو طرف یک امر استراتژیک است و اساساً جمهوری اسلامی ایران با پرچم و شاخص فلسطین می‌تواند جهان اسلام را به سمت و سوی مقاومت حرکت دهد. علاوه بر این وقتی ما در کنار فلسطینی‌ها باشیم، برای ما یک آورده بزرگ استراتژیک دارد که نشان می‌دهد جمهوری اسلامی ایران به مسئله فلسطین و معامله قسرن را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

□ **یکی از اهداف اصلی معامله قرن عادی‌سازی روابط رژیم صهیونیستی با کشورهای عربی است. به رغم اینکه رژیم صهیونیستی توانسته در این سال‌ها مناسباتی با کشورهای عربی ایجاد کند؛ اما به آن شکلی که فعال، قابل استناد و مدنظر این رژیم باشد، محقق نشد؛ بنابراین کشورهای عربی باید خارج از روابط محرمانه، علنی نیز اعلام کنند که با رژیم صهیونیستی رابطه دارند؛ تا این رژیم را از انزوایی که برای آن تبعات مشروعیتی دارد، خارج کنند**

اسلامی به عنوان یک نظام شیعی تفاوتی میان گروه‌های مقاومت سنی و شیعه قائل نیست و همین امر می‌تواند به وحدت امت اسلامی کمک ویژه‌ای کند.

از سوی دیگر، این‌موضوع برای فلسطینی‌ها یک آورده فوق استراتژیک داشت؛ چرا که در شرایط متزلزل عربی که از شکست اعراب در سال ۱۹۶۷ شروع شده و اعراب کم‌کم از پرونده فلسطین فاصله گرفتند و به مرور این مسئله غلظت بیشتری پیدا کرد، فلسطینی‌ها به پشتوانه محکم احتیاج پیدا کردند که به آن تکیه دهند و حرف خود را بزنند و جز جمهوری اسلامی هیچ گزینه‌ای در این‌فضا وجود نداشت.

همچنین مواضع جمهوری اسلامی موجب نزدیکی بیش از پیش ایران و نیروهای فلسطین شد و فلسطینی‌ها به چشم خود دیدند که جمهوری اسلامی تا چه حد قدرتمند است و در دفاع از حقوق فلسطینیان جدی است؛ موضوعی که در ماجرای سوریه نیز به تمام

نی‌توان به او اعتماد کرد؟

□ **این پرسش مطرح می‌شود که آیا عملکرد «محمود عباس» در این موضوع مثبت بوده است و می‌توان به او اعتماد کرد؟**

بانک مرکزی به نهادی اطلاق می‌شود که مسئولیت کنترل سیستم پولی کشور را عهده‌دار است. بانک مرکزی بانکی تجاری نیست و برنامه‌ریزی و مدیریت درباره نرخ بهره، میزان پول در گردش، تورم و حتی بیکاری و توزیع درآمد را می‌توان از جمله اهداف این نهاد دانست. در برخی کشورها (مانند ایران) این بانک به عنوان بازوی پولی دولت عمل می‌کند؛ اما در پارهای از کشورها مستقل از دولت و سیاست‌های دوره‌های دولت‌ها به اهداف کلان خود می‌پردازد.

در برخی کشورها به طور صریح در قانون به این وظیفه بانک مرکزی اشاره و حتی جزئیات آن هم مشخص شده است؛ اما در برخی دیگر، تنها به ذکر عنوانی اکتفا شده و در نتیجه تعیین جزئیات بر عهده مقامات بانک مرکزی است تا با توجه به اوضاع و احوال درباره آن تصمیم‌گیری کنند. هر یک از دو رویکرد فوق محاسن و معایبی دارد؛ برای نمونه در صورت تعیین دقیق و جزئی اهداف، بانک مرکزی از تغییرات تأثیرات سیاسی مضمون است و از طرف دیگر در قبال آن وظایف مطرح باید به طور دقیق پاسخگو باشد؛ اما در مقابل این رویکرد سبب کاهش قدرت انطباق بانک مرکزی با اوضاع و احوال موجود می‌شود.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بر اساس ماده ۱۰ قانون پولی و بانکی کشور ایران، مسئول تنظیم و اجرای سیاست اعتباری و پولی بر اساس سیاست‌های کلی اقتصادی کشور است. این نهاد جانشین بانک مرکزی ایران است که در ۱۸ مرداد ماه ۱۳۳۹ تأسیس شد. حفظ ارزش داخلی و خارجی پول ملی کشور، انتشار اسکناس و ضرب سکه‌های فلزی رایج کشور، تنظیم مقررات مربوط به معاملات ارزی و ریالی، نظارت بر صدور و ورود ارز و پول رایج کشور، تنظیم‌کننده نظام پولی و اعتباری کشور، نظارت بر بانک‌ها و مؤسسات اعتباری برخی از وظایف بانک مرکزی محسوب می‌شود.

مدیریت بانک مرکزی یکی از حساس‌ترین موقعیت‌های شغلی در نظام حکمرانی مدرن است. عزل و نصب رؤسای این بانک از سوی دولت‌ها به معنی از بین رفتن استقلال آنهاست و نتیجه همان الگوی «مادر خراج مملکت» خواهد بود که در ابتدای این نوشتار به آن اشاره کردیم.

عملکرد مدیریت بانک مرکزی بسیار مهم و اثرگذار است؛ تا آنجا که می‌گویند رئیس بانک مرکزی باید مصاحبه کند یا بر صفحه تلویزیون ظاهر شود. اقتصاد باید بتواند بر حرف رئیس بانک مرکزی تکیه کند و وقتی او می‌گوید «دلار خرید، چون ارزان می‌شود» واقعاً همین‌طور بشود.

علاوه بر این، دولت، مجلس و هیچ نهاد دیگری نباید قادر به دیکته کردن خواسته‌های خود به بانک مرکزی باشند. در حالی که استقلال بانک مرکزی از کلیت ساختار حکمرانی کشورها اکنون به اصلی پذیرفته بدل شده است با بانک مرکزی در ایران، عملاً مانند یک معاونت در یکی از وزارتخانه‌های کشور برخورد می‌شود.

بانک مرکزی که به موجب قانون پولی و بانکی کشور، وظیفه نظارت بر بانک‌ها و مؤسسات اعتباری را بر عهده دارد، از اواخر دهه هفتاد شمسی و با بهره‌گیری از آخرین دستاوردهای مراکز و مجامع حرفه‌ای و تخصصی، رویکرد «نظارت مبتنی بر ریسک» را به منزله رویکرد اصلی در نظارت بر بانک‌ها و مؤسسات اعتباری کشور برگزید و در این راستا ضمن تجدید ساختار سازمانی حوزه نظارت بر بانک‌ها، تدوین مقررات احتیاطی و تعمیق و گسترش ادبیات نوین بانکی در کشور را در لورحه فعالیت‌های خود قرار داد.

نرخ ارز در مسیر سقوط

«محمد رضا پورابراهیمی» عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی، با اشاره به روند نزولی نرخ ارز و سکه در کشور گفت: «این روند با سیاست‌های صحیح بانک مرکزی همچنان ادامه خواهد داشت؛ از طرفی دلایلی برای صعودی شدن یکباره نرخ ارز وجود ندارد، اما مردم باید بدانند تا توجه به روند نزولی نرخ ارز، دیگر نگهداری ارزهای خانگی و همچنین سکه به صلاح نیست.»

نگاهی به وضعیت مناطق ویژه اقتصادی در کشور

ضرورت تحول در کیفیت

توانسته است منطقه راضی‌کننده‌ای برای مسافران و مخاطبان خود باشد. اما این منطقه هم معایب خاص خود را دارد؛ به گونه‌ای که رقابت شدید با مناطق دیگر کشورهای همسایه، نبود ثبات مدیریت و محدودیت فعالیت‌های مالی، ایجاد زیرساخت‌های مناسب و پیشرفته در حوزه‌های مختلف بانکی، صنعتی، گمرکی و... بتوانند تمام توان خود را به جذب سرمایه‌های لازم معطوف کنند تا در این زمان حساس تحریم و مشکلات اقتصادی در پی اثر کردن آنان به نتیجه مطلوب برسند.

دلایل ضعف عملکردها

یکی از الزامات مناطق آزاد که باید به آن توجه شود، ثبات قوانین و مقررات متناسب با آن منطقه است تا سرمایه‌گذاران بتوانند با برنامه‌ریزی‌های مدنظرشان سرمایه‌گذاری بلندمدت داشته باشند و با آرامش و امنیت اقتصادی موجود نتایج حاصل برای دوطرف سرمایه‌گذار و سرمایه‌پذیر مطلوب باشد و نقطه عطفی در اقتصاد کشورهای مختلف رقم بخورد.

متأسفانه، تأمین نکردن بودجه و اعتبارات لازم برای ایجاد زیرساخت‌های مورد نیاز مناطق آزاد یکی از موارد مهم در تکمیل نشدن پروژه‌های برنامه‌ریزی شده و همچنین نرسیدن به اهداف چشم‌اندازهای ترسیم شده است؛ از این رو این امر خلأیی را در رشد و توسعه مطلوب این مناطق در کشور به وجود آورده است که در صورت رفع آن تحول خوبی در مباحث عمرانی و زیرساختی کشور رخ خواهد داد.

رقیبان جدی هم در کشورهای همسایه‌مان وجود دارند که هرچند دیرتر از ما به فکر ساخت چنین مناطقی افتاده‌اند، اما توانسته‌اند با استفاده از جذب سرمایه‌های خارجی و همچنین مساعدت دولت‌های خود در ایجاد زیرساخت‌های مناسب اقتصادی ورود و خروج کالاها به مقدار مناسب

دیده نمی‌شود، در ضرورتی به ماهیت مناطق آزاد سهمی جدی را به خود اختصاص داده است.

متأسفانه، حضور شرکت‌های سوری و سوءاستفاده‌گر در جهت کسب رانت و فساد برای تأمین منافع و سود خود سبب شده است در پیشرفت نداشتن این مناطق به سود کشور و مردم سدی سخت واقع شود. آنان با فرارهای مالیاتی و نداشتن عملکرد شفاف و نظارت نامناسب توانسته‌اند جای پای خود را محکم کرده و فعالیت‌های مورد دلخواه خود را انجام دهند.

ضرورت نظارت

رهبر معظم انقلاب در بند دهم از بیست و چهار بند ابلاغیه اقتصاد مقاومتی مرقوم داشته‌اند: حمایت همه جانبه هدفمند از صادرات کالاها و خدمات به تناسب ارزش افزوده و با خالص ارزآوری مثبت از طریق: - تسهیل مقررات و گسترش مشوق‌های لازم؛ - گسترش خدمات تجارت خارجی و ترانزیت و زیرساخت‌های مورد نیاز؛ - تشویق سرمایه‌گذاری خارجی

برای صادرات؛ - برنامه‌ریزی تولید ملی متناسب با نیازهای صادراتی، شکل‌دهی بازارهای جدید و تنوع‌بخشی پیوندهای اقتصادی با کشورها به ویژه با کشورهای منطقه؛ - استفاده از سازوکار مبادلات تهاتری برای تسهیل مبادلات در صورت نیاز؛ - ایجاد ثبات رویه و مقررات در زمینه صادرات با هدف گسترش پایدار سهم ایران در بازارهای هدف. هنوز هیچ یک از مناطق آزاد

واردات کالاها، لوکس و... و همچنین نبود مسکن مناسب و شرایط اشتغال برای مردم بومی این مناطق مشکلات زیادی در زندگی ساکنان، به ویژه اختلاف طبقاتی شدیدی به وجود آمده است.

معضل دیگری که در بحث مناطق آزاد وجود دارد، پدیده شوم قاچاق است. این مسئله با نظر به اینکه نظارت کافی و مستمر محسوس وجود ندارد و زیرساخت‌های لازم برای جلوگیری از ورود و خروج کالاها به مقدار مناسب

«محمد رضا پورابراهیمی» عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی، با اشاره به روند نزولی نرخ ارز و سکه در کشور گفت: «این روند با سیاست‌های صحیح بانک مرکزی همچنان ادامه خواهد داشت؛ از طرفی دلایلی برای صعودی شدن یکباره نرخ ارز وجود ندارد، اما مردم باید بدانند تا توجه به روند نزولی نرخ ارز، دیگر نگهداری ارزهای خانگی و همچنین سکه به صلاح نیست.»

نگاهی به وضعیت مناطق ویژه اقتصادی در کشور

ضرورت تحول در کیفیت

توانسته است منطقه راضی‌کننده‌ای برای مسافران و مخاطبان خود باشد. اما این منطقه هم معایب خاص خود را دارد؛ به گونه‌ای که رقابت شدید با مناطق دیگر کشورهای همسایه، نبود ثبات مدیریت و محدودیت فعالیت‌های مالی، ایجاد زیرساخت‌های مناسب و پیشرفته در حوزه‌های مختلف بانکی، صنعتی، گمرکی و... بتوانند تمام توان خود را به جذب سرمایه‌های لازم معطوف کنند تا در این زمان حساس تحریم و مشکلات اقتصادی در پی اثر کردن آنان به نتیجه مطلوب برسند.

دلایل ضعف عملکردها

یکی از الزامات مناطق آزاد که باید به آن توجه شود، ثبات قوانین و مقررات متناسب با آن منطقه است تا سرمایه‌گذاران بتوانند با برنامه‌ریزی‌های مدنظرشان سرمایه‌گذاری بلندمدت داشته باشند و با آرامش و امنیت اقتصادی موجود نتایج حاصل برای دوطرف سرمایه‌گذار و سرمایه‌پذیر مطلوب باشد و نقطه عطفی در اقتصاد کشورهای مختلف رقم بخورد.

متأسفانه، تأمین نکردن بودجه و اعتبارات لازم برای ایجاد زیرساخت‌های مورد نیاز مناطق آزاد یکی از موارد مهم در تکمیل نشدن پروژه‌های برنامه‌ریزی شده و همچنین نرسیدن به اهداف چشم‌اندازهای ترسیم شده است؛ از این رو این امر خلأیی را در رشد و توسعه مطلوب این مناطق در کشور به وجود آورده است که در صورت رفع آن تحول خوبی در مباحث عمرانی و زیرساختی کشور رخ خواهد داد.

رقیبان جدی هم در کشورهای همسایه‌مان وجود دارند که هرچند دیرتر از ما به فکر ساخت چنین مناطقی افتاده‌اند، اما توانسته‌اند با استفاده از جذب سرمایه‌های خارجی و همچنین مساعدت دولت‌های خود در ایجاد زیرساخت‌های مناسب اقتصادی ورود و خروج کالاها به مقدار مناسب

ایده تولیدکننده موفق ارومیه‌ای برای رونق کارگاه‌های تولیدی

کارگاه‌های کوچک با سرمایه مردمی در مسیر بازارهای بزرگ

«موسی‌زاده» می‌گوید: «طی بیش از ۲۵ سال فعالیت این شرکت، به جرئت می‌توانم بگویم نمونه تولیدات ما به اقصی نقاط کشور و به تمامی استان‌ها ارسال شده است.»

مشکلات و موانع

با وجود همه موفقیت‌های کاری موسی‌زاده، واحد تولیدی وی نیز مانند بسیاری از واحدهای تولیدی کوچک، در شرایط فعلی اقتصاد کشور با مشکلات و موانع گوناگونی مواجه است. موسی‌زاده یکی از مشکلات کاری خود را تولید و عرضه محصولات مشابه با کیفیت پایین در بازار داخلی عنوان می‌کند. این محصولات با قیمتی پایین‌تر عرضه می‌شوند و به دلیل آگاه نبودن مشتری از میزان کیفیت کالا، همچنین مؤثر نبودن نشان‌های کیفیت محصول مانند علامت استاندارد ملی و کالاهای باکیفیت را به حاشیه می‌راند، روندی که مداوم آن به تعطیلی واحدهای تولیدی برتر خواهد انجامید.

را گسترش دهد؛ البته در صورت فراهم شدن این بازارهای جدید، گسترش فعالیت نیز نیازمند سرمایه کافی است که پای صنایع خرده‌پایی از جمله شرکت تجهیز غرب چوفا نیز در این موضوع لنگ می‌زند.

اگر خواهیم کاهش ارزش پول ملی طی یک سال گذشته و افزایش سرسام آور قیمت مواد اولیه را نیز به کمبود سرمایه در گردش اضافه کنیم، علت تعطیلی یا کاهش توان کاری بسیاری از تولیدی‌های کشور قابل فهم می‌شود. موسی‌زاده در همین زمینه می‌گوید: «در ۲۵ سال فعالیت‌مان در این حرفه، سابقه نداشت که بیکار باشیم و معمولاً به صورت دو شیفته نیز کار می‌کردیم؛ ولی اواخر سال گذشته و اوایل امسال حدود ۵ ماه کارگاه ما تعطیل بود و به دلیل نوسان شدید قیمتی، در این دوره سفارشی نداشتیم.»

پیشنهادی برای تأمین سرمایه

موسی‌زاده پیشنهادی برای تأمین سرمایه در گردش تولیدی خود دارد که می‌توان از آن برای واحدهای تولیدی دیگر نیز بهره برد که عبارت است: جذب سرمایه‌های اندک مردمی در این تولیدی‌ها و در مقابل، مشارکت دادن سرمایه‌گذاران در منافع توسعه این واحدهای تولیدی و منافع فروش. این کار علاوه بر هدایت نقدینگی سرگردان موجود در جامعه به بخش تولید، موجب اشتغال‌زایی و رونق کسب و کار در کشور نیز می‌شود؛ برای نمونه پدری که دارای ۵۰ میلیونی در بانک و در کنار آن جوانی بیکار در خانه دارد، با سرمایه‌گذاری در یک کارگاه کوچک تولیدی، هم می‌تواند در سهام و سود آن شرکت شریک شود و هم با توسعه آن زمینه اشتغال فرزند خویش را فراهم کند. تجربه بیش از دو ساله تهیه گزارش‌هایی از این جنس نشان می‌دهد این پیشنهاد از سوی قریب به اتفاق تولیدی‌های کوچک کشور با استقبال مواجه خواهد شد.

صداقت

شاخص

بهترین راه مقابله با تحریم

«روح‌الله صنعتکار» یکی از مهم‌ترین نتایج «رونق تولید»، رشد اقتصادی و رونق اقتصادی است. رشد اقتصادی کشور در گرو رونق تولید داخلی است و توجه به این امر سبب اشتغال‌زایی و توسعه ظرفیت‌های داخلی می‌شود. همه می‌دانیم که تحریم‌ها مشکلاتی را برای تولید داخلی به وجود آورده و باید به گونه‌ای از این وضعیت عبور کرد. رشد اقتصادی کشور در راستای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی در صورت رونق تولید داخلی محقق می‌شود که نتیجه آن اشتغال‌زایی و رشد ظرفیت‌های داخلی در حوزه‌های گوناگون صنعتی است. اقتصاد مقاومتی در هیچ جای دنیا نمونه‌ای آماده مانند نسخه پزشک ندارد که با تجویز شبان بخران‌های اقتصادی را درمان کرد، بلکه منظور از اقتصاد مقاومتی این است که اقتصادی را در کشور پایه‌گذاری کنیم تا ضمن بهبود وضعیت فعلی، در آینده نیز تحت شرایط مختلف و عوامل برهم زنده تعادل اقتصادی همچون تحریم، تهدید و هرگونه چانه‌زنی‌های رقابتی در بازارهای بین‌المللی، شاهد تلاطم و بحران اقتصادی نشویم و حتی به رشد اقتصادی هم ادامه دهیم.

در حال حاضر، بسیاری از کشورها چنین عمل می‌کنند و برای رسیدن به چنین شرایطی با توجه به ساختارشان ابزارهای متفاوتی را هم طراحی کرده‌اند که می‌توان به اقتصاد تاب‌آور، اقتصاد موازی، اقتصاد پویا و اقتصاد ریاضتی و... اشاره کرد؛ ولی مهم این است که اقتصاد مقاومتی را مشابه آنها ندانیم، بلکه اقتصاد مقاومتی نمونه‌ای منحصر به فرد است که در دهه‌های آینده، دیگر کشورها ساختار و راهکارهای آن را بررسی کرده و نتایج و چالش‌های آن را مورد مطالعه و تحلیل قرار خواهند داد.

اگر قرار است دولت منابع مالی و تسهیلات به واحدهای صنعتی و تولیدی تخصیص دهد، باید فرایند تخصیص این منابع به طور جدی مورد توجه قرار گیرد؛ از جمله اقدامات در این راستا، کاهش هزینه تأمین مالی در کشور است. اگر هزینه منابع مالی برای عده کثیری در کشور ۱۸ درصد است، اما با تخصیص منابع مالی از طرف دولت، عده‌ای که از رانت برخوردار هستند به این منابع با سود ۶ درصدی دست می‌یابند که این رویه به طور قطع به تولید داخلی لطمه وارد خواهد کرد. برای تولید در مقیاس مناسب، باید بتوانیم به بازارهای بین‌المللی دست پیدا کنیم. اگر برخی کالاها را فقط برای مصرف در داخل یا در منطقه تولید کنیم، امکان دستیابی به بازارهای بین‌المللی برای صنایع کشور سخت خواهد شد.

دولت باید کمک کند که بنگاه‌های کوچک و متوسط به اطلاعات مناسب دسترسی آزاد و کامل داشته باشند. باید به جوانان کشور اجازه داد بیش از پیش در حوزه کسب‌وکار دانش‌بنیان و استارت‌آپ‌ها حضور پیدا کنند و موانع برای اخذ مجوزهای گوناگون از پیش پای فعالان این حوزه برداشته شود. همچنین واردات کالاهای مشابه داخلی، تولیدکنندگان را برای افزایش تولید و سرمایه‌گذاری دلسرد می‌کند. دولت باید با ممنوعیت واردات کالاهایی که در داخل تولید می‌شود، عرصه را برای رقابت تولیدکنندگان ایرانی فراهم کند تا ضمن جلوگیری از خروج ارز از کشور، تولید داخلی رونق بگیرد.

بنابراین از آن جایی که کشور ما با تحریم مواجه است، بهترین راه برای مقابله با این محدودیت‌ها رونق تولید داخلی و حمایت از آن است.

در پایان به برخی راهکارهای افزایش و رونق تولید اشاره می‌شود: اول اینکه، کماکان رویه کاهش نرخ تورم ادامه یابد و دولت هیچ سیاستی که سبب توقف این روند شود، انجام ندهد.

دوم اینکه، برای افزایش تولید، دولت در نظارت و کمک به بهبود کیفیت و شناسایی بنگاه‌های مناسب برای حمایت در بخش عرضه، تأکید و برنامه داشته باشد.

سوم اینکه، برای ایجاد اشتغال، دولت با کمک بخش خصوصی در همه بخش‌های کشور برنامه‌ریزی زمان‌بندی شده تدوین کند.

و در نهایت بعد از شناسایی نقاط ضعف و قوت در بخش عرضه، برای حمایت و ورود برنامه‌ریزی شده نقدینگی به این بخش، وارد مراحل عملیاتی شود.

اقتصاد جهان

بن‌بست اقتصاد آزاد

اقتصاد آزاد اقتصادی است که در نقطه متقابل اقتصاد متمرکز و با برنامه‌ریزی از پیش تعیین شده قرار دارد. در چنین اقتصادی، دولت حداقل و کمترین دخالت را در بازار و معاملات آن دارد و افراد و بنگاه‌ها بر اساس سود و منافع خود به فعالیت، تجارت و مبادله اقدام می‌کنند. در چنین اقتصادی، میزان تولید، تقاضا، عرضه، قیمت و... از سوی بازار رقم می‌خورد.

بنیادهای علمی و تخصصی هریتیج آمریکا و فریزر کانادا از جمله بنیادهایی هستند که همواره با ابزار و شاخص‌های به روز و مناسب خود و همچنین با بهره‌گیری از داده‌های معتبری از نظام‌های اقتصادی جهان مانند بانک جهانی و سازمان‌های مربوط، میزان آزادی در اقتصاد کشورهای دنیا را اندازه‌گیری و ارائه می‌کنند؛ در حالی که این بنیادهای علمی با ایجاد این میزان از اعتبار سبب شده‌اند که بیشتر سرمایه‌گذاران و اقتصاددانان کشورهای گوناگون با استفاده از این داده‌ها به فعالیت‌های اقتصادی خود در کشورهای مورد تأیید این نهاد بپردازند و به نتیجه نیز برسند.

در چند سال گذشته، طبق آمار و فهرستی که این بنیادهای تخصصی ارائه کرده‌اند، کشور هنگ‌کنگ رتبه اول آزادی اقتصادی را در میان تمام کشورهای جهان دارد. پس از آن نیز کشورهای سنگاپور و جمهوری ایرلند قرار دارند. کشورهایی که پایان این فهرست مشاهده می‌شوند کره‌شمالی، کوبا و زیمبابوه هستند. در این میان ممکن است هر لحظه با وجود تغییرات گوناگون اقتصادی و رشد و توسعه موجود هر کشوری در این فهرست جای خود را به دیگری بدهد.

کشور ما نیز به دلیل تحریم‌ها و دریافت نکردن اطلاعات از سوی این بنیادها در میان ۱۶۲ کشور جهان رتبه ۱۳۰ را به خود اختصاص داده است که البته این امر در حوزه سرمایه‌گذاری طرف‌های خارجی در ایران اثر منفی دارد؛ اما با توجه به ابزار و امکاناتی که ایران می‌تواند در حوزه دیپلماسی اقتصادی و راه‌های دورزدن تحریم‌ها به کار بگیرد، ممکن است بیش از ظرفیت گسترده اقتصاد جهانی بهره لازم و کافی را ببرد.

باید توجه داشت که اقتصاد آزاد معایب خاص خود را نیز دارد. یکی از این معایب اختلاف طبقاتی میان اعضای جامعه است؛ به طوری که در این شرایط اقتصادی افرادی که مهارت‌های بیشتر، تحصیلات برتر و توانمندی‌های بالاتری دارند، می‌توانند فعالیت کنند و به موفقیت برسند و درآمد زیادی را به دست بیاورند؛ اما در مقابل کسانی که دستمزدهای اندک و توانمندی‌های ضعیف‌تری دارند، نمی‌توانند در چنین جامعه‌ای به اهداف و آرزوهای خود برسند. یکی دیگر از معایب اقتصاد آزاد سرازیر شدن سرمایه سرمایه‌گذاران به سمت فعالیت‌هایی است که سودآوری بیشتری را برای فرد دارند. از سوی دیگر ممکن است رشد و پیشرفت جامعه را در بر نگیرد که این یکی از ضعف‌های موضوع اقتصاد آزاد است.

از اقتصاد آزاد نابرابری‌های اقتصادی و اجتماعی می‌تواند به سطح نگران‌کننده‌ای برسد؛ به طوری که ثروتمندان با سرعت زیادی ثروتمندتر و فقرا نیز با سرعت زیادی فقیرتر می‌شوند.

در نهایت راهی که کشورهای غربی رفته‌اند و تجربه کرده‌اند، مسیری سوخته است که نمی‌توان به آن تکیه کرد؛ زیرا آنها در حال حاضر با سرلوحه قرار دادن اقتصاد آزاد، افول وضعیت اقتصادی خود را مشاهده می‌کنند و این درس و تجربه خوبی برای کشورهای در حال توسعه به منظور پیشرفت و آبادانی است.

سیاست‌نامه

بررسی اندیشه سیاسی آخوند خراسانی_۶

تفکر اصولی و سیاست‌ورزی

□ **فتح‌الله پریشان /** مبانی فکری و اصولی فقها و علما در تکوین شخصیت

و اندیشه سیاسی و اجتماعی آنها تأثیر بسزایی دارد. اثرگذاری این موضوع در آخوند خراسانی به دلیل قرابت وی با اصول فقه و نگارش کتابی موجز و پرمنز در این حوزه به نام «کفایه‌الاصول»-که هنوز هم از منابع اصلی درسی حوزه‌های علمیه شیعی است- مضاعف بوده است، از این رو، گزاف نیست اگر بگوییم مهم‌ترین و اصلی‌ترین منشأ نظری اندیشه سیاسی آخوند خراسانی را می‌توان تفکر اصولی وی دانست؛ چرا که اگرچه علامه وحید بهبهانی در تاریخ علم اصول و پایان بخشی عملی به اخباری‌گری به‌عنوان مؤسس مکتب اصولی در مذهب شیعه شهرت یافته است، بی‌تردید آخوند خراسانی بزرگ‌ترین اصولی در تمام طول تاریخ تشیع بوده است. وی در اصول از قواعد فلسفی و مسائل فلسفی کمال استفاده را کرد و این علم را شوکفا و به اوج رساند. بدون تردید، بنیادهای تفکر اصولی به آخونداجازه می‌داد تا نه تنها در امور سیاسی مداخله کند؛ بلکه نوعی نظریه سیاسی را برای تبیین اندیشه‌هایش نظر به‌پردازی کند. در این راستا، می‌توان به این نکته مهم اشاره کرد که از بنیادی‌ترین تعالیم مکتب اصولی حجیت عقل- پس از ارشاد قرآن، سنت و اجماع-در تمییز دادن قواعد و احکام شریعت است. این ایمان به عقل، تعالیم دیگر را پیش کشید؛ از قبیل «ضرورت اجتهاد و امتناع از قبول غیرنقادانه محتویات کتب اربعه حدیث شیعه، اتخاذ معیارهای دقیق‌تر در قبول صحت اقوالی که به پیامبر و ائمه منسوب می‌شد و منع تقلید از میت برای حفظ پویایی اجتهاد.»^۱

چنین باورهایی درست در برابر عقاید اخباریان قرار می‌گرفت که عقل و اجماع را تخطئه می‌کردند و همه افراد را در یک درجه نازل از فهم حقایق شرعی و سزاوار این می‌دانستند که مقلد باشند.^۲ اخباریان با منع اجتهاد صرفاً به جمع و تدوین اخبار و روایات ائمه(ع) می‌پرداختند؛ اما اصولیان با تکیه بر اجتهاد و حجیت عقل، راه شکستن سد جمود و انحطاط فکری حاکم بر حوزه‌های علمیه و بالندگی فقه شیعه را گشودند. به این ترتیب، فضا برای پویایی و آزادی عمل و اندیشه مجتهدان بزرگ شیعه در روبه‌رو شدن با مسائل مستحدثه سیاسی و اجتماعی معاصرشان بدون سردرگم ماندن در میان انبوهی از احادیث و روایاتی که به صراحت چیزی درباره این گونه مسائل نداشت، فراهم شد. تعالیم اصولی با قول به حجیت عقل و حق اجتهاد، به ناچار ذهن شیعی را پذیرای تحولات اجتماعی کرد و نسبت به توانایی انسان در تنظیم امور اجتماعی ایجاد اطمینان کرد. مفاد بر این، به تعبیر مرحوم «عنایت» قواعدی، مانند حجیت ظن و جواز اعمالی که باصراحه ممنوع نشده، باعث تلقی باانعطاف‌تری از کاربرد فقه در مسائل مستحدث اجتماعی و سیاسی گردید.^۳

این فهم اصولی از دین ابزارهای لازم را در اختیار علما قرار داد تا با بهره‌گیری از آنها بتوانند در تحولات مهم تاریخی، مانند ماجرای جنگ‌های ایران و روس، نهضت تنباکو و انقلاب مشروطیت ورود مستقیم و مداخله تأثیرگذار در حد رهبری این حرکات اجتماعی و سیاسی را بر عهده بگیرند. در واقع، آن نقطهطفی که این موج را ایجاد کرد و به علما نشان داد با سیل جدید اندیشه و تفکری که در میان مردم رواج یافته بود، چگونه باید برخورد کرد، تحول و عزیمت از اخباری‌گری به تفکر اصولی در فقه شیعه بود که بی‌شک سهم فقه‌های بزرگی چون بهبهانی، انصاری و آخوند خراسانی و پیژنه‌تر است. چیره‌دستی آخوند خراسانی در علم اصول به او اجازه داد با بهره‌گیری از ابزارهای جدیدی که این تحول در اختیارش می‌گذاشت، شالوده‌های اندیشه سیاسی خود را استوار کند. اشاره به یک نمونه از آموزه‌های اصولی که پشتوانه نظری اندیشه سیاسی علمای مشروطه‌خواه قرار گرفت، راهگشای بحث خواهد بود و آن مسئله «مقدمه‌واجب» است. این مسئله از فصول فرعی مانوس در رسالات اصولی است، اصولی‌ها «مقدمه» را پیش‌شرط یک عمل تعریف می‌کنند و تقسیم‌بندی متعددی را در انواع پیش‌پیش‌شرطها قائلند؛ ولی آن تقسیمی که از نظر بحث ما در اینجا جالب است، همانا فرق بین مقدمه‌ای است که شریعت به صراحت به آن اشاره کرده است؛ مانند غسل و وضو برای نماز و نوع دیگر که این‌گونه نیست؛ اما اگر عمل واجب دیگری بر آن متبذر است، چیره‌دستی آخوند خراسانی در علم اصول به او اجازه داد با بهره‌گیری از ابزارهای جدیدی که این تحول در اختیارش می‌گذاشت، شالوده‌های اندیشه سیاسی خود را استوار کند. اشاره به یک نمونه از آموزه‌های اصولی که پشتوانه نظری اندیشه سیاسی علمای مشروطه‌خواه قرار گرفت، راهگشای بحث خواهد بود و آن مسئله «مقدمه‌واجب» است. این مسئله از فصول فرعی مانوس در رسالات اصولی است، اصولی‌ها «مقدمه» را پیش‌شرط یک عمل تعریف می‌کنند و تقسیم‌بندی متعددی را در انواع پیش‌پیش‌شرطها قائلند؛ ولی آن تقسیمی که از نظر بحث ما در اینجا جالب است، همانا فرق بین مقدمه‌ای است که شریعت به صراحت به آن اشاره کرده است؛ مانند غسل و وضو برای نماز و نوع دیگر که این‌گونه نیست؛ اما اگر عمل واجب دیگری بر آن متبذر است، چیره‌دستی آخوند خراسانی در علم اصول به او اجازه داد با بهره‌گیری از ابزارهای جدیدی که این تحول در اختیارش می‌گذاشت، شالوده‌های اندیشه سیاسی خود را استوار کند. اشاره به یک نمونه از آموزه‌های اصولی که پشتوانه نظری اندیشه سیاسی علمای مشروطه‌خواه قرار گرفت، راهگشای بحث خواهد بود و آن مسئله «مقدمه‌واجب» است. این مسئله از فصول فرعی مانوس در رسالات اصولی است، اصولی‌ها «مقدمه» را پیش‌شرط یک عمل تعریف می‌کنند و تقسیم‌بندی متعددی را در انواع پیش‌پیش‌شرطها قائلند؛ ولی آن تقسیمی که از نظر بحث ما در اینجا جالب است، همانا فرق بین مقدمه‌ای است که شریعت به صراحت به آن اشاره کرده است؛ مانند غسل و وضو برای نماز و نوع دیگر که این‌گونه نیست؛ اما اگر عمل واجب دیگری بر آن متبذر است، چیره‌دستی آخوند خراسانی در علم اصول به او اجازه داد با بهره‌گیری از ابزارهای جدیدی که این تحول در اختیارش می‌گذاشت، شالوده‌های اندیشه سیاسی خود را استوار کند. اشاره به یک نمونه از آموزه‌های اصولی که پشتوانه نظری اندیشه سیاسی علمای مشروطه‌خواه قرار گرفت، راهگشای بحث خواهد بود و آن مسئله «مقدمه‌واجب» است. این مسئله از فصول فرعی مانوس در رسالات اصولی است، اصولی‌ها «مقدمه» را پیش‌شرط یک عمل تعریف می‌کنند و تقسیم‌بندی متعددی را در انواع پیش‌پیش‌شرط رفاه و امنیت و توسعه ملتی باشد واجب می‌شود.^۴ اصولاً احکام ثانویه از همین سنخ است.

پی‌نوشت‌ها:

- حمید عنایت، اندیشه سیاسی در اسلام معاصر، بهاءالدین خرمشاهی، تهران: خوارزمی، ۱۳۷۲، ص۲۸۷.
- جمعی از نویسندگان، بحثی درباره مرجعیت و روحانیت، تهران: شرکت سهامی انتشار، بی‌تا، ص ۴۳-۴۴.
- حمید عنایت، پیشین، ص۲۸۸.
- محمدحسن نائینی، تنبیه‌الامه و تنزیه‌المله، با مقدمه سیدمحمد طالقانی، ج۵، ۱۳۵۸، ص ۷۴.

کتابخوان

روزگار قائم‌مقامی

پس از پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی چالش‌ها و اتفاقات فراوانی پیش روی انقلاب ملت ایران قرار گرفت و هجوم نیروهای بیگانه و نفوذی‌های داخلی به نهال تازه سربرآورده نهضت چند برابر شد؛ از جمله آنها مباحث پیرامون جانشینی مرحوم «سیدعلی منتظری» و عزل وی از سمت قائم مقام رهبری بود که تا امروز بیشتی تنش‌برانگیز و حساس تلقی می‌شود. در این میان روایت‌های پر هیاهو از جانب بیت آقای منتظری و نقل‌های جانبدارانه از زبان طرفداران او مطرح می‌شود و فهم

حقیقت را دشوار می‌کند. در سه دهه گذشته، بحث قائم‌مقامی آقای منتظری به لطف تکاپوی پرآرامنه اعضای بیت وی و پشتیبانی تمام‌عیار رسانه‌های ضد انقلاب، همواره در محافل سیاسی مطرح بوده و به دلیل فقدان روایتی جامع و مستند، طرفداران وی با رویکردی طلبکارانه به ترویج روایت یک‌سویه خویش دست می‌زدند. برای پیدا کردن حقیقت از یک سو با حجم انبوهی از تولیدات رسانه‌ای و انتشار اطلاعات نادرست و غیردقیق از سوی نزدیکان آقای منتظری مواجه هستیم که صحت‌سنجی محتوای گزاره‌ها را با دشواری روبه‌رو کرده است و از دیگر سبب، به دلیل منتشر نشدن کامل اسناد مرتبط با پرونده، تحلیل ابعاد وسیع فعالیت شبکه اطرافیان قائم‌مقام مستعفی با سختی همراه است.

در کتاب «روزگار قائم‌مقامی» سرگذشت‌نامه اجمالی و سیر تاریخی ماجرای انتخاب و کنارگیری آقای منتظری از منصب قائم مقام رهبری به صورت مستند مطرح شده است. ارائه تصویری شفافی از فرآیند استعفاى قائم مقام رهبری، منوط به بازخوانی برخی وقایع مهم دیگر است که ماجرای سیدمهدی هاشمی، ارتباط پیچیده بیت آقای منتظری با نهضت آزادی و در نهایت مسئله حمایت‌های وی از سازمان مجاهدین خلق(منافقین)، از آن جمله است که هر یک از این محورها در فصول مجزا مورد بحث قرار گرفته است. این کتاب به همت تلاش سه ساله آقایان «سهراب مقدمی‌شهیدانی» و «محمدجواد فرج‌نژاد» به زور طبع آراسته و از سبوسی بنیاد تاریخ‌پژوهی و دانشنامه انقلاب اسلامی در سال ۱۳۹۸ به بازار نشر عرضه شده است. آنچه در این کتاب می‌خوانیم، عبرت تاریخی جمهوری اسلامی است که در آن اشاره دارد نام آقای منتظری در اواخر سال‌های مبارزه با تلاش جمعی از دلسوزان انقلاب بر سر زبان‌ها افتاده؛ اما در ادامه مشخص می‌شود وی این کشور و انقلاب اسلامی را به دست لیبرال‌ها و از کانال آنها به منافقین می‌سپارد.

مثلث نفوذ و سقوط قائم مقام

نقد روز

□ **مصطفی قربانی /** فهم و ادراک موقعیت کنونی انقلاب و نظام اسلامی ایران نسبت به چند سده گذشته و همچنین در نگاهی مقایسه‌ای با کشورهای همجوار و همگن از نظرسر مؤلفه‌های قدرت ملی، میزان و عمق نفوذ منطقه‌ای و مزیت‌های بین‌المللی، در گرو فهم «تحول ذهنی ایرانیان» و ادراک ارزش سرمایه‌ای به نام عزت سیاسی و استقلال ملی در ابعاد گوناگون آن است. حکایت عزت و استقلال امروز جمهوری اسلامی حکایت گمشده تاریخ ذهن انسان مسلمان ایرانی است که با کلام معجزه‌آسای امام و گفتمان انقلاب اسلامی و در قالب الهام‌بخش «ما می‌توانیم» رخ عیان کرد و انقلابی تمام‌عیار به معنای اتم کلمه در عرصه‌ها و سطوح مختلف نرم‌افزاری و سخت‌افزاری آدم‌ها، نهادهای و سازمان‌ها اتفاق افتاد. نظام اسلامی امروز در نقطه‌ای رفیع، جایی که در دوران معاصر هیچ‌گاه آن را تجربه نکرده‌ایم، قرار دارد.

□ **آنچه بودیم**

تعمهیدی تاریخی ابعاد عظمت امروز ایران اسلامی و اهمیت آن را به ما می‌نمایاند؛ از دو قرن پیش و همزمان با شکست‌های ایران در مقابل روسیه در دو جنگ متوالی و جدایی هرات از ایران در زمان قاجار، اگرچه زمینه‌های ضعف، زوال و انحطاط ایران آشکار شده بود و ایرانیان متوجه چالش عقب‌ماندگی خود شدند؛ اما تلاش‌ها برای احیای عظمت ایران در مقابل سلطه خارجی و استبداد داخلی همواره به صورت شکل‌گیری نهضت‌های استقلال‌خواهانه و آزادی‌خواهانه وجود داشته که نخستین جرقه آن در نهضت تنباکو شعله‌ور شد و سپس در انقلاب مشروطه بروز و ظهور قدرتمندانه‌ای یافت. با این حال، در بررسی نهضت‌های سیاسی-اجتماعی مترقیانه در ایران معاصر متوجه می‌شویم هر‌گاه این نهضت‌ها برای احیای عظمت ایران کوشیده‌اند یا سهر‌گاه در روند تحولات، میان خوسته‌های امپریالیستی و ملی تصادم ایجاد شده است، دست پلید هزینه‌های لشکرکشی را هم از دولت ایران می‌گیرد) مجلس دوم مشروطه

در زمان محمدشاه قاجار وقتی ایران می‌خواهد در بخشی از خاک خود نیرو پیاده کند، بلافاصله با تهدید نظامی انگلستان مبنی بر پیاده کردن نیرو در خلیج فارس به منظور آزادسازی هرات مواجه می‌شود و هرات از ایران در زمان قاجار، اگرچه زمینه‌های ضعف، زوال و انحطاط ایران آشکار شده بود و ایرانیان متوجه چالش عقب‌ماندگی خود شدند؛ اما تلاش‌ها برای احیای عظمت ایران در مقابل سلطه خارجی و استبداد داخلی همواره به صورت شکل‌گیری نهضت‌های استقلال‌خواهانه و آزادی‌خواهانه وجود داشته که نخستین جرقه آن در نهضت تنباکو شعله‌ور شد و سپس در انقلاب مشروطه بروز و ظهور قدرتمندانه‌ای یافت. با این حال، در بررسی نهضت‌های سیاسی-اجتماعی مترقیانه در ایران معاصر متوجه می‌شویم هر‌گاه این نهضت‌ها برای احیای عظمت ایران کوشیده‌اند یا سهر‌گاه در روند تحولات، میان خوسته‌های امپریالیستی و ملی تصادم ایجاد شده است، دست پلید هزینه‌های لشکرکشی را هم از دولت ایران می‌گیرد) مجلس دوم مشروطه

□ **آفاق**

□ **دکتر عباسعلی عظیمی شوشتری /**

اگر بخواهیم مباحث ارائه شده در چند شماره گذشته در مورد مبانی سیاسی انقلاب اسلامی را جمع‌بندی کنیم، باید متذکر شویم که تشکیل حکومت اسلامی از منظر گفتمان انقلاب اسلامی در عصر غیبت دیدیهِ و ضروری است. در ادامه با دلایل عقلی متعرض این اصل مهم شدیم که چنین حکومتی باید تحت اداره و ریاست فقیه جامع‌الشرایط باشد. اینک در مطلب پیش رو به دو روایت از روایاتی که از ائمه معصوم(ع) نقل شده و وجود چنین ولایتی را برای فقیهٔ اثبات می‌کنند، می‌پردازیم و سایر روایات اسلامی در این باره را در شماره‌های آتی بررسی می‌کنیم.

اللهم الرِّحْم خلفائی

۱- شیخ صدوق با سندهای متعدد از امیرمؤمنان علی(ع) نقل می‌کند که وجود گرامی پیامبر اسلام سه بار فرمودند: «اللهم الرِّحْم خلفائی؛ قبیل: یا رسول الله و من خلفانک؟ قال الذین یأتون من بعدی، برون حدیثی و سنتی و یعلمون الناس من بعدی»؛^۱ خدایا جانشینان مرا مورد رحمت خود قرار ده. پرسیدند: یا رسول الله، جانشینان شما چه کسانی هستند؟ در پاسخ فرمودند: کسانی که بعد از من می‌آیند، حدیث مرا روایت می‌کنند و سنت مرا به مردم می‌رسانند. در خصوص این روایت چند دیدگاه وجود دارد: - برخی معتقدند منظور از خلفائی در این روایت، ائمه معصوم(ع) هستند.^۲ امام خمینی در کتاب «البیع» خود چنین برداشتی را وهن تلقی کرده و معتقدند تعبیر «رواةٔ احادیث» برای ائمه(ع) غیر معهود است؛ زیرا آنها خزان علم خداوندند و برای آنها صفات زیبایی متعدد دیگری وجود دارد و چنین نسبتی ما را به مقام آنها هدایت نمی‌کند و اگر منظور ائمه معصوم(ع) بود می‌فرمود «علی و اولاده» به جای اینکه عنوان عالی را به کار می‌برد که شامل همه علما شود.^۳

- یک قول هم مطرح شده که منظور راوی امیرمؤمنان علی(ع) نقل می‌کند که وجود گرامی پیامبر اسلام سه بار فرمودند: «اللهم الرِّحْم خلفائی؛ قبیل: یا رسول الله و من خلفانک؟ قال الذین یأتون من بعدی، برون حدیثی و سنتی و یعلمون الناس من بعدی»؛^۱ خدایا جانشینان مرا مورد رحمت خود قرار ده. پرسیدند: یا رسول الله، جانشینان شما چه کسانی هستند؟ در پاسخ قیل یا رسول الله و ما دخولهم فی الدنیا، قال اتباع السلطان فإذا فعلوا ذلك فأحذروهم علی دینکم»؛^۲ فقیهان تا زمانی که در دنیا وارد نشده‌اند، امینان پیامبران هستند. از ایشان پرسیدند منظور از ورود به دنیا چیست؟ فرمود: تبعیت کردن از پادشاه؛ پس اگر چنین‌گردد از آنها در خصوص دین خود برحذر باشید.

فقها در چه چیزی امانت‌دار پیامبران هستند؟ طبیعتاً مقصود شریعت به جای مانده از آنهاست. کما اینکه پیامبر بزرگوار اسلام امانت‌های خویش را کتاب و اهل بیت خود بیان داشتند. به همین دلیل بسیاری از فقها معتقدند

در کتاب «روزگار قائم‌مقامی» از مثلثی مؤثر بر آیاتالله منتظری سخن گفته شده است که مهدی هاشمی، لیبرال‌های نهضت آزادی و منافقان سه ضلع آن هستند. در این کتاب، برخلاف آنچه گفته می‌شود، تنها مهدی هاشمی عامل اصلی سقوط منتظری بود، نقش همنشینی با لیبرال‌ها و اعتماد به منافقان در انحراف منتظری تبیین شده است تا خط نفوذ در ذهن و بیت وی به درستی تبیین شود.

نگاهی مقایسه‌ای به ایران پیش و پس از انقلاب اسلامی

اندیشه‌ای که عزت بخشد

عقب‌نشینی‌و‌اداشته‌و‌حاصل‌مبارزات‌ آنها‌ را‌ تبت‌ کرده‌ است‌.‌ نتیجه‌ این‌ وضعیت‌ برای‌ ایران،‌ عملاً‌ نقض‌ و‌ از‌ بین‌ رفتن‌ استقلال‌ و‌ تمامیت‌ ارضی‌ کشور،‌ از‌ بین‌ رفتن‌ احساس‌ عزت‌ و‌ اقتدار‌ ملی،‌ دست‌نشان‌دگی‌ حکومت‌ها‌ ...‌ و‌ بوده‌ است‌.

در زمان محمدشاه قاجار وقتی ایران می‌خواهد در بخشی از خاک خود نیرو پیاده کند، بلافاصله با تهدید نظامی انگلستان مبنی بر پیاده کردن نیرو در خلیج فارس به منظور آزادسازی هرات مواجه می‌شود و هرات از ایران در زمان قاجار، اگرچه زمینه‌های ضعف، زوال و انحطاط ایران آشکار شده بود و ایرانیان متوجه چالش عقب‌ماندگی خود شدند؛ اما تلاش‌ها برای احیای عظمت ایران در مقابل سلطه خارجی و استبداد داخلی همواره به صورت شکل‌گیری نهضت‌های استقلال‌خواهانه و آزادی‌خواهانه وجود داشته که نخستین جرقه آن در نهضت تنباکو شعله‌ور شد و سپس در انقلاب مشروطه بروز و ظهور قدرتمندانه‌ای یافت. با این حال، در بررسی نهضت‌های سیاسی-اجتماعی مترقیانه در ایران معاصر متوجه می‌شویم هر‌گاه این نهضت‌ها برای احیای عظمت ایران کوشیده‌اند یا سهر‌گاه در روند تحولات، میان خوسته‌های امپریالیستی و ملی تصادم ایجاد شده است، دست پلید هزینه‌های لشکرکشی را هم از دولت ایران می‌گیرد) مجلس دوم مشروطه

در زمان محمدشاه قاجار وقتی ایران می‌خواهد در بخشی از خاک خود نیرو پیاده کند، بلافاصله با تهدید نظامی انگلستان مبنی بر پیاده کردن نیرو در خلیج فارس به منظور آزادسازی هرات مواجه می‌شود و هرات از ایران در زمان قاجار، اگرچه زمینه‌های ضعف، زوال و انحطاط ایران آشکار شده بود و ایرانیان متوجه چالش عقب‌ماندگی خود شدند؛ اما تلاش‌ها برای احیای عظمت ایران در مقابل سلطه خارجی و استبداد داخلی همواره به صورت شکل‌گیری نهضت‌های استقلال‌خواهانه و آزادی‌خواهانه وجود داشته که نخستین جرقه آن در نهضت تنباکو شعله‌ور شد و سپس در انقلاب مشروطه بروز و ظهور قدرتمندانه‌ای یافت. با این حال، در بررسی نهضت‌های سیاسی-اجتماعی مترقیانه در ایران معاصر متوجه می‌شویم هر‌گاه این نهضت‌ها برای احیای عظمت ایران کوشیده‌اند یا سهر‌گاه در روند تحولات، میان خوسته‌های امپریالیستی و ملی تصادم ایجاد شده است، دست پلید هزینه‌های لشکرکشی را هم از دولت ایران می‌گیرد) مجلس دوم مشروطه

در زمان محمدشاه قاجار وقتی ایران می‌خواهد در بخشی از خاک خود نیرو پیاده کند، بلافاصله با تهدید نظامی انگلستان مبنی بر پیاده کردن نیرو در خلیج فارس به منظور آزادسازی هرات مواجه می‌شود و هرات از ایران در زمان قاجار، اگرچه زمینه‌های ضعف، زوال و انحطاط ایران آشکار شده بود و ایرانیان متوجه چالش عقب‌ماندگی خود شدند؛ اما تلاش‌ها برای احیای عظمت ایران در مقابل سلطه خارجی و استبداد داخلی همواره به صورت شکل‌گیری نهضت‌های استقلال‌خواهانه و آزادی‌خواهانه وجود داشته که نخستین جرقه آن در نهضت تنباکو شعله‌ور شد و سپس در انقلاب مشروطه بروز و ظهور قدرتمندانه‌ای یافت. با این حال، در بررسی نهضت‌های سیاسی-اجتماعی مترقیانه در ایران معاصر متوجه می‌شویم هر‌گاه این نهضت‌ها برای احیای عظمت ایران کوشیده‌اند یا سهر‌گاه در روند تحولات، میان خوسته‌های امپریالیستی و ملی تصادم ایجاد شده است، دست پلید هزینه‌های لشکرکشی را هم از دولت ایران می‌گیرد) مجلس دوم مشروطه

در زمان محمدشاه قاجار وقتی ایران می‌خواهد در بخشی از خاک خود نیرو پیاده کند، بلافاصله با تهدید نظامی انگلستان مبنی بر پیاده کردن نیرو در خلیج فارس به منظور آزادسازی هرات مواجه می‌شود و هرات از ایران در زمان قاجار، اگرچه زمینه‌های ضعف، زوال و انحطاط ایران آشکار شده بود و ایرانیان متوجه چالش عقب‌ماندگی خود شدند؛ اما تلاش‌ها برای احیای عظمت ایران در مقابل سلطه خارجی و استبداد داخلی همواره به صورت شکل‌گیری نهضت‌های استقلال‌خواهانه و آزادی‌خواهانه وجود داشته که نخستین جرقه آن در نهضت تنباکو شعله‌ور شد و سپس در انقلاب مشروطه بروز و ظهور قدرتمندانه‌ای یافت. با این حال، در بررسی نهضت‌های سیاسی-اجتماعی مترقیانه در ایران معاصر متوجه می‌شویم هر‌گاه این نهضت‌ها برای احیای عظمت ایران کوشیده‌اند یا سهر‌گاه در روند تحولات، میان خوسته‌های امپریالیستی و ملی تصادم ایجاد شده است، دست پلید هزینه‌های لشکرکشی را هم از دولت ایران می‌گیرد) مجلس دوم مشروطه

دولت رضاشاه می‌شود؛ زیرا قوای دولتی ایران در شهریور ۱۳۲۰ توان مقابله با نیروهای اشغالگر متفقین را نداشتند و در اندک زمانی تسلیم شدند. در سال ۱۳۲۲ نیز عوامل خارجی، یعنی آمریکا و انگلیس با طرح

انمائ‌ال‌رسل‌ هیچ‌ معنایی‌ به‌ غیر‌ از‌ ولایت‌ فقیه‌ از‌ جانب‌ امام‌ معصوم‌ ندارد^۱ و دلالت‌ می‌کند‌ بر‌ اینکه‌ امور‌ مردم‌ به‌ آنها‌ واگذار‌ شده‌ است.^۲ اگر‌ این‌ روایت‌ را‌ در‌ کنار‌ روایت‌ قبلی‌ قرار‌ دهیم،‌ اطلاق‌ ایسن‌ دو‌ روایت‌ بر‌ ایسن‌ ضمنّا‌ قلیه‌ دلالت‌ دارد؛‌ زیرا‌ اگر‌ به‌ مفهوم‌ عرفی‌ خلیفه‌ توجه‌ کنیم،‌ هنگامی‌ که‌ گفته‌ می‌شود‌ «فلان‌ کس‌ خلیفه‌ و جانشین‌ فلانی‌ است»^۳ اگر‌ آن‌ را‌ مقید‌ به‌ چیزی‌ نکنند،‌ عرفاً‌ وی‌ تمام‌ اختیارات‌ خلیفه‌ را‌ خواهد‌ داشت،‌ اطلاق‌ این‌ دو‌ روایت‌ نیز‌ این‌ است‌ که‌ آنچه‌ در‌ حوزه‌ اختیارات‌ پیامبر(ص) است‌ به‌ فقیه‌ نیز‌ منتقل‌ می‌شود‌ که‌ ولایت‌ بر‌ مردم‌ مردم‌ نمود‌ بارز‌ آن‌ است؛‌ مگر‌ اینکه‌ دلیلی‌ برای‌ خروج‌ آن‌ از‌ این‌ اطلاق‌ داشته‌ باشیم‌ که‌ چنین‌ دلیلی‌ وجود‌ ندارد،‌ این‌ دیدگاه‌ نیز‌ که‌ چنین‌ روایتی‌ تنها‌ در‌ صدق‌ بیان‌ فضیلت‌ برای‌ علماست‌ اولاً‌ وجهی‌ ندارد؛^۴ ثانیاً‌ مهم‌ترین‌ مصداق‌ فضیلت‌ در‌ این‌ رابطه‌ ولایت‌ است.

با توجه به اطلاق این روایت امام خمینی می‌فرماید که معنای «فقها» امئاه الرسل» این نیست که فقها در مسئله گفتن امین باشند. در حقیقت مهم‌ترین وظیفه انبیا برقرار کردن نظام عادلانه اجتماعی از طریق اجرای قوانین و احکام است که البته با بیان احکام و نشر و تعالیم و عقاید الهی ملازمه دارد و این با هم ترکیب حکومت و اجرای احکام امکان‌پذیر است؛ خواه نبی خود موفق به تشکیل حکومت شود، مانند رسول اکرم(ص) و خواه پیروانش پس از وی موفق تشکیل حکومت و برقراری نظام عادلانه اجتماعی را بیابند.

در کتاب «روزگار قائم‌مقامی» از مثلثی مؤثر بر آیاتالله منتظری سخن گفته شده است که مهدی هاشمی، لیبرال‌های نهضت آزادی و منافقان سه ضلع آن هستند. در این کتاب، برخلاف آنچه گفته می‌شود، تنها مهدی هاشمی عامل اصلی سقوط منتظری بود، نقش همنشینی با لیبرال‌ها و اعتماد به منافقان در انحراف منتظری تبیین شده است تا خط نفوذ در ذهن و بیت وی به درستی تبیین شود.

□ **شهاب زمانی /** خاتمی از جمله مؤثرترین چهره‌هایی است

که در انتخابات ۸۸ و حوادث پس از انتخابات دهمین دوره ریاست‌جمهوری نقش‌آفرینی کرده است. وی اگر چه ابتدا به عنوان نامزد انتخابی جریان اصلاحات مطرح شد، اما پس از آنکه دریافت

توان مقابله و رقابت با رئیس دولت نهم را ندارد، از کاندیداتوری کناره‌گیری کرد؛ البته این به معنای دور شدن او از صحنه جدال نبود، بلکه در اولین فرصت به حمایت رسمی از میرحسین موسوی می‌پردازد و می‌کوشد تا کربوی را هم متقاعد کند او هم به نفع میرحسین انصراف دهد.

خاتمی پیش از شروع انتخابات در اردیبهشت ماه ۱۳۸۸ بحث صیانت از آرا را مطرح می‌کند و می‌گوید: «مراد ما از این ابزار نگرانی، این است که اگر کسانی پیدا شوند که احساس وظیفه کنند تا برخلاف خواست مردم و برای آنکه به گمان خویش در پیشگاه خداوند سربلند باشند مانع از حضور مردم یا تأثیر آرای مردم شوند، دست‌اندرکاران انتخابات باید از تک‌تک آرا در مقابل این افراد صیانت کنند.»

وی از همان آغاز، نتایج انتخابات را غیر واقعی می‌دانست و چنین استدلال می‌کرد: «شاهدیم که تمام امکانات مادی، معنوی، اداری و اجرایی در اختیار گروهی خاص است!»

خاتمی در ۲۲ خرداد ماه در پای صندوق رأی حاضر شد و هنگام انداختن رأی در صندوق و در حالی که چند ساعت بیشتر از انتخابات نمی‌گذشت، در موقعیتی شگفت‌آور و تعجب‌برانگیز ذهن‌ها را برای پذیرش ادعای تقلب آماده کرد: «همه شواهد امر حاکی است موسوسی انتخابات را برده

است؛ اما من پیشگو نیستم.» این سخنان در ابعاد گسترده از سوی رسانه‌های خبری حامی موسوی پوشش داده شد. خاتمی همچنین

صبح روز بعد در حالی که هنوز شمارش آرا به پایان نرسیده بود، با هاشمی‌رفسنجانی تماس گرفت و گفت با میرحسین‌موسوسی و سیدحسین خمینی قصد دیدار وی را دارند.

به گفته هاشمی خواسته این سه نفر در دیدار ظهر ۲۳ خرداد ماه «باطال انتخابات بود و راه‌های قانونی را نیز قبول نداشتند.» پس از اعلام نتایج، خاتمی در تجمع غیر

قنونی ۲۵ بهمن ماه حضور یافت و درباره لزوم ابطال انتخابات چنین

سخنرانی کرد: «پاسخ به درخواست آرای‌شان تجدید ایسن انتخابات و یا تعیین یک هیئت صاحب صلاحیت و بی‌طرف و شجاع و حقیقت یاب برای ماجرای است

که بر این انتخابات گذشته است و انتخاباتی که دلایل و شواهد کافی مانع از اعتماد به نتایج اعلام شده آن می‌گردد.» در ادامه خاتمی تأکید می‌کند: «تنها راه‌حلی که در قانون اساسی هم پیش‌بینی شده، برگزاری همه‌پرسی برای کسب نظر مردم است تا اعتماد مردم نسبت به نظام ترمیم شود.»

این روند با وجود اینکه رهبر معظم انقلاب در نماز جمعه تاریخی ۲۹ خرداد ماه بر لزوم حرکت بر مدار قانون تأکید می‌کند، ادامه می‌یابد و خاتمی دو روز بعد از این سخنان راهکارهای قانونی را ناکافی دانسته و علناً مسیر بی‌قانونی را جلوی راه تظاهرکنندگان می‌گذارد. در جریان این فتنه بسا وجود اینکه عده‌ای کشته شدند؛ اما خاتمی همچنان در قامت رهبر اپوزیسیون

در تیر ماه ۸۸ به دیدار خانواده‌های عوامل فتنه می‌رود و با استفاده از واژه مقدس شهید برای این افراد پروژه شهیدسازی را دنبال می‌کند و جرم آنها را مانند در ایران و تقویت نظام و تأمین حقوق مسلم

مردم می‌داند!

رزش‌ها

فراز و فرود سیدمحمد خاتمی_۴

چهره مؤثر فتنه

□ **شهاب زمانی /** خاتمی از

جمله مؤثرترین چهره‌هایی است که در انتخابات ۸۸ و حوادث پس از انتخابات دهمین دوره ریاست‌جمهوری نقش‌آفرینی کرده است. وی اگر چه ابتدا به عنوان نامزد انتخابی جریان اصلاحات مطرح شد، اما پس از آنکه دریافت

توان مقابله و رقابت با رئیس دولت نهم را ندارد، از کاندیداتوری کناره‌گیری کرد؛ البته این به معنای دور شدن او از صحنه جدال نبود، بلکه در اولین فرصت به حمایت رسمی از میرحسین موسوی می‌پردازد و می‌کوشد تا کربوی را هم متقاعد کند او هم به نفع میرحسین انصراف دهد.

خاتمی پیش از شروع انتخابات در اردیبهشت ماه ۱۳۸۸ بحث صیانت از آرا را مطرح می‌کند و می‌گوید: «مراد ما از این ابزار نگرانی، این است که اگر کسانی پیدا شوند که احساس وظیفه کنند تا برخلاف خواست مردم و برای آنکه به گمان خویش در پیشگاه خداوند سربلند باشند مانع از حضور مردم یا تأثیر آرای مردم شوند، دست‌اندرکاران انتخابات باید از تک‌تک آرا در مقابل این افراد صیانت کنند.»

وی از همان آغاز، نتایج انتخابات را غیر واقعی می‌دانست و چنین استدلال می‌کرد: «شاهدیم که تمام امکانات مادی، معنوی، اداری و اجرایی در اختیار گروهی خاص است!»

خاتمی در ۲۲ خرداد ماه در پای صندوق رأی حاضر شد و هنگام انداختن رأی در صندوق و در حالی که چند ساعت بیشتر از انتخابات نمی‌گذشت، در موقعیتی شگفت‌آور و تعجب‌برانگیز ذهن‌ها را برای پذیرش ادعای تقلب آماده کرد: «همه شواهد امر حاکی است موسوسی انتخابات را برده

است؛ اما من پیشگو نیستم.» این سخنان در ابعاد گسترده از سوی رسانه‌های خبری حامی موسوی پوشش داده شد. خاتمی همچنین

صبح روز بعد در حالی که هنوز شمارش آرا به پایان نرسیده بود، با هاشمی‌رفسنجانی تماس گرفت و گفت با میرحسین‌موسوسی و سیدحسین خمینی قصد دیدار وی را دارند.

به گفته هاشمی خواسته این سه نفر در دیدار ظهر ۲۳ خرداد ماه «باطال انتخابات بود و راه‌های قانونی را نیز قبول نداشتند.» پس از اعلام نتایج، خاتمی در تجمع غیر

قنونی ۲۵ بهمن ماه حضور یافت و درباره لزوم ابطال انتخابات چنین سخنرانی کرد: «پاسخ به درخواست آرای‌شان تجدید ایسن انتخابات و یا تعیین یک هیئت صاحب صلاحیت و بی‌طرف و شجاع و حقیقت یاب برای ماجرای است

که بر این انتخابات گذشته است و انتخاباتی که دلایل و شواهد کافی مانع از اعتماد به نتایج اعلام شده آن می‌گردد.» در ادامه خاتمی تأکید می‌کند: «تنها راه‌حلی که در قانون اساسی هم پیش‌بینی شده، برگزاری همه‌پرسی برای کسب نظر مردم است تا اعتماد مردم نسبت به نظام ترمیم شود.»

این روند با وجود اینکه رهبر معظم انقلاب در نماز جمعه تاریخی ۲۹ خرداد ماه بر لزوم حرکت بر مدار قانون تأکید می‌کند، ادامه می‌یابد و خاتمی دو روز بعد از این سخنان راهکارهای قانونی را ناکافی دانسته و علناً مسیر بی‌قانونی را جلوی راه تظاهرکنندگان می‌گذارد. در جریان این فتنه بسا وجود اینکه عده‌ای کشته شدند؛ اما خاتمی همچنان در قامت رهبر اپوزیسیون

در تیر ماه ۸۸ به دیدار خانواده‌های عوامل فتنه می‌رود و با استفاده از واژه مقدس شهید برای این افراد پروژه شهیدسازی را دنبال می‌کند و جرم آنها را مانند در ایران و تقویت نظام و تأمین حقوق مسلم

مردم می‌داند!

^[1] خاتمی پیش از شروع انتخابات در اردیبهشت ماه ۱۳۸۸ بحث صیانت از آرا را مطرح می‌کند و می‌گوید: «مراد ما از این ابزار نگرانی، این است که اگر کسانی پیدا شوند که احساس وظیفه کنند تا برخلاف خواست مردم و برای آنکه به گمان خویش در پیشگاه خداوند سربلند باشند مانع از حضور مردم یا تأثیر آرای مردم شوند، دست‌اندرکاران انتخابات باید از تک‌تک آرا در مقابل این افراد صیانت کنند.»

^[2] وی از همان آغاز، نتایج انتخابات را غیر واقعی می‌دانست و چنین استدلال می‌کرد: «شاهدیم که تمام امکانات مادی، معنوی، اداری و اجرایی در اختیار گروهی خاص است!»

^[3] خاتمی در ۲۲ خرداد ماه در پای صندوق رأی حاضر شد و هنگام انداختن رأی در صندوق و در حالی که چند ساعت بیشتر از انتخابات نمی‌گذشت، در موقعیتی شگفت‌آور و تعجب‌برانگیز ذهن‌ها را برای پذیرش ادعای تقلب آماده کرد: «همه شواهد امر حاکی است موسوسی انتخابات را برده

^[4] است؛ اما من پیشگو نیستم.» این سخنان در ابعاد گسترده از سوی رسانه‌های خبری حامی موسوی پوشش داده شد. خاتمی همچنین

زندگی

شادی‌هایی بدون تاریخ انقضا

□ **محبوبه ابراهیمی /** شاد زیستن و زندگی توأم با نشاط، از اصلی‌ترین نیازهای بشر امروزی است. همه در جست‌وجوی فرمول شادی و نشاط هستند و به این دلیل، انسان‌های شاد و خرسند مورد توجه هستند و همه از انسان‌های ناامید و غمگین فاصله می‌گیرند. انرژی مثبت و بی‌نظیر شادکامی، افزون بر اثرات فردی، حتی به دیگران نیز قابل انتقال بوده و فرد شاد، ضمن شادی فردی، دیگران را نیز شاد و زندهدل می‌کند. این هیجان بنیادی در انسان، حس خوش‌بینی، امید و خودباوری را در فرد تقویت کرده و نگرش‌های منفی و بدبینانه را از او دور می‌کند. بعضی روان‌شناسان، معتقدند فواید روانی شادی کمتر از فواید جسمانی آن نیست و قدرت شگفت‌انگیز آن در سلامت روانی را نباید نادیده گرفت. این فواید، در کنار انبوه آثار فردی و اجتماعی ششادمانی سبب می‌شود ضرورت و نقش تعیین‌کننده آن در زندگی و به ویژه در محیط خانواده، بیش از پیش احساس شود. بنابراین تمام اعضای خانواده به ویژه والدین موظف هستند برای ایجاد فضای شاد و سالم در خانواده تلاش کنند. پدر در نقش سرپرست خانواده، می‌تواند شرایط سفر و گردش و مشاهده جلوه‌های نشاطبخش طبیعت را فراهم کند یا با بازی‌های شاد و پرهیجان در کنار فرزندان، شادمانی را میهمان دل‌های‌شان کند. در عین حال، مادر به دلیل نقش محوری در خانواده، تأثیر مهم و اساسی‌تری در این زمینه دارد که نمی‌توان از آن چشم پوشید. مادر خانواده در واقع فرصت و زمان بیشتری را برای خلق لحظه‌های شاد دارد و در هر ساعت از روز می‌تواند فضای شاد و لذت‌بخشی را در خانه ایجاد کند. روحیه او نقش ویژه‌ای در این زمینه دارد و داشتن روحیه شاد و باشاط مادرانه، بیش از هر چیز دیگری می‌تواند هنر شاد زیستن را به کودکان بیاموزد و روحیه نشاط را در آنها زنده و بارور کند؛ این جمله کلیدی در روانشناسی خانواده که «خانواده شاد، محصول شادی زن خانه است» گویای همین واقعیت مهم و قابل توجه است. به هر تقدیر تلاش پدر در کنار نقش ویژه مادر باید محیطی مفرح و شاد را در خانه رقم بزند تا علاوه بر خودشان، فرزندان نیز از آثار بی‌بدیل شادمانی بهره‌مند شده و در نهایت، نسلی موفق و سالم، به جامعه تحویل داده شود.

نکته مهم و قابل توجه اینکه برای ایجاد خانواده شاد، نباید منشأ شادی را تنها در عوامل مادی جست‌وجو کرد؛ اگرچه عوامل مادی نظیر خرید و سفر و گردش می‌توانند مسرت‌بخش باشند؛ اما شادی واقعی و عمیق در پرتو عوامل معنوی به انسان عرضه می‌شوند؛ در حالی که لذت‌های ناشی از منشا مادی، سطحی و زودگذر هستند. در حقیقت شادی، احساسی درونی با منشأ باطنی است که آثار بیرونی هم دارد اما بیش از هر چیز، با روح و روان انسان گره خورده است؛ به همین دلیل نشاط بادوام و حقیقی را باید در عوامل معنوی جست‌وجو کرد؛ نه اینکه عوامل مادی نشاط‌آفرین مورد غفلت و فراموشی قرار بگیرند بلکه ضمن توجه به آنها، برای یافتن نشاط دائمی و حقیقی در خانواده باید به عوامل مصداق‌های متعدد شادی معنوی را معرفی می‌کند. برای نمونه، دستگیری از نیازمندان، از شادی‌های معنوی مورد تأکید اسلام است که به نشاط دائمی منتهی می‌شود. نوع دیگر شادی معنوی که در آموزه‌های دینی توصیه شده، شاد شدن شیعیان از شادی اهل بیت(ع) و اندوهگین شدن از حزن و اندوه آنهاست. این بیان، به خوبی نشان می‌دهد هرقدر اندوه و سوگواری در عزای اهل‌بیت(ع) مورد تأکید است، به همان میزان، شادی و سرور در شادمانی آنها نیز مهم و قابل توجه است و نباید از آن غفلت شود. گویی همپای سوگواری‌ها که روح معنویت را در جامعه تزریق می‌کنند، خوشحالی از حال خوش اهل‌بیت(ع) شادی‌های دینی رقم می‌خورد. این اعیاد بزرگی همچون عید غدیر یکی از این زمان‌های شادی‌آفرین است. این فرصت‌های استثنایی تاریخ انقضا ندارند و همواره جاوید و مانا هستند، نشاط دل را هم ماندگار و همیشگی می‌کنند. قدر این رایحه‌های خوش‌گوار را بدانیم و از جان و دل برای شادی‌های معنوی مایه بگذاریم تا رایحه امید و نشاط، جان و خانواده و جامعه‌مان را پر کند.

راه نرفته

لیلا وطنخواه

دکترای مطالعات زنان و خانواده

پرسش: من با همسرم اختلاف نظر و سلبلیقه دارم و اصلاً ارتباط خوبی با یکدیگر نداریم؛ لطفاً برای استحکام خانواده و پیشگیری از جدایی راهنمایی بفرمایید.
پاسخ: سلام پرسشگر عزیز، یکی از بهترین راهکارها برای بهبود رابطه زوجین، گفت‌وگو کردن است. همان‌طور که در ابتدای آشنایی برای امر ازدواج، طرفین به صحبت کردن نیاز دارند تا به تفاهم و نقاط مشترک برسند، در ادامه و برای استحکام زندگی مشترک خود نیز نیازمند گفت‌وگو (در جهت شناخت روحیات و انتظارات طرف مقابل و رفع سوءتفاهمات و…) هستند. بنابراین زوجین باید در روز یا در هفته تاریخ مشخصی را به مدت ۹۰ دقیقه برای گفت‌وگو کردن درباره امور و مشکلات و به اصطلاح درد دل کردن با همسرشان اختصاص دهند. طبق «قانون گفت‌وگو» از پیش باید زمانی مشخص را در نظر بگیرند که در صورت محقق نشدن زمان مقرر اول، در تاریخ دوم گفت‌وگو صورت بگیرد. در ضمن زمان ۹۰ دقیقه می‌تواند در قالب یک جلسه یا دو جلسه ۴۵ دقیقه‌ای باشد و طرفین آن را جدی بگیرند. شایسته است مفاد قانون گفت‌وگو به شرح ذیل رعایت شود:
– در این گفت‌وگو زوجین یک ربع، یک ربع صحبت می‌کنند و دیگری هنگام صحبت طرف اول، صحبت نمی‌کند؛ بلکه با صبر و تحمل پس از اتمام صحبت همسرش، صحبت‌ها و دغدغه‌ها و درد دل‌هایی را که در طول هفته داشته، مطرح می‌کند. البته در این گفت‌وگو نباید سرزنش و ملامت یکدیگر صورت گیرد و زوجین بدون قضاوت و داوری نظرات خود را با این ادبیات و جملاتی چون احساس می‌کنم، این‌طور به نظر می‌رسد و… مطرح کنند.
– هر یک از زوجین، باید دیگری را نزدیک‌ترین و محرم‌ترین فرد دانسته و او را حامی و پشتیبان خود بدانند.
– بسا یادگیری مهارت‌های ارتباطی و فعالانه، از جمله به حرف‌های یکدیگر گوش کردن، احترام گذاشتن به نظرها و عقاید یکدیگر و مشورت کردن، می‌توان روابط خود را بهبود بخشید .

– هنگام اختلاف نظر یا سلبلیقه به جای سرزنش کردن یکدیگر با تفسیر نادرست داشتن، برای شناسایی مسئله و یافتن راه‌حل آن حرکتی کرده و در صورت لزوم از مشاوره افراد با تجربه و متخصص استفاده کنید.
– برای کسب امنیت روانی و عاطفی در روابط زناشویی، در گفت‌وگوی خود صداقت، پذیرش، سعهصدر، انصاف و اعتماد متقابل را در صدر قرار دهید .
– در صورت بروز هرگونه سوءتفاهم و سوءبرداشت، در نخستین فرصت ممکن به حکم قانون گفت‌وگو به حل و فصل آن همت بگذارید تا به فرایندی مخرب تبدیل نشود .
چنانچه گفت‌وگو طبق قانون خودش و رعایت مفاد آن پیش برود، به هدف مطلوب نزدیک می‌شویم.

طرح پرسش: ۳۳-۰۳۹۰۰۳۰۰۰

جریان‌های خاص و مدیریت فرهنگی

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

نوسیم اسدپور

دوشنبه ۲۸ مرداد ۱۳۹۸

«پیروز ارجمند» موسیقیدان و آهنگساز با تأکید بر اینکه دولت باید در حوزه موسیقی کار کارشناسی جدی انجام دهد گفت: «جریان‌هایی در موسیقی ایران وجود دارد که سیاست‌ها و اقتصاد موسیقی را در کشور راهبری می‌کنند. دولت و نهادهای مسئول باید معضل میدان‌داری این جریان‌ها را برطرف کنند».

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

نگاهی به ضعف صدا و سیما در انتقال شادی به جامعه

رئیس سازمان بسیج اساتید، طلاب و روحانیون در گفت‌وگو با صبح صادق

۳۰۰ استاد برجسته نقش حوزه‌های علمیه را در تحقق گام دوم انقلاب بررسی می‌کنند

دعوت‌شده‌گان به این همایش را چگونه انتخاب کرده‌اید؟

این همایش به صورت مشترک برای چهار استانی که ما بسیج اساتید حوزه علمیه را در آنها تشکیل دادیم، برگزار می‌شود. همان‌طور که می‌دانید، تا امروز در چهار حوزه علمیه تهران، قم، اصفهان و خراسانات(استان خراسان رضوی، شمالی و جنوبی) عزیزان داریم.

بله، طلاب خارجی که در مجموعه جامعه‌المصطفی هستند و به طور خودجوش تمایل داشتند عضو بسیج باشند تا در زمینه بسط و گسترش فرهنگ انقلاب اسلامی و اسلام ناب فعالیت کنند، عضو بسیج طلاب هستند که برنامه‌هایی هم برای این

مأموریت بسیج اساتید شامل تبیین نقش و رسالت روحانیون و اساتید در صیانت از اهداف انقلاب اسلامی و تحقق آنها، بسط فرهنگ بسیجی و تفکر بسیجی و انقلاب در حوزه‌های علمیه برای اجرای منویات رهبر معظم انقلاب(مدظله‌العالی) و رهنمودهای حضرت امام خمینی(ره) است.

یعنی شما طلاب خارجی را هم عضو بسیج طلاب کرده‌اید؟

بله، طلاب خارجی که در مجموعه جامعه‌المصطفی هستند و به طور خودجوش تمایل داشتند عضو بسیج باشند تا در زمینه بسط و گسترش فرهنگ انقلاب اسلامی و اسلام ناب فعالیت کنند، عضو بسیج طلاب هستند که برنامه‌هایی هم برای این

مأموریت بسیج اساتید شامل تبیین نقش و رسالت روحانیون و اساتید در صیانت از اهداف انقلاب اسلامی و تحقق آنها، بسط فرهنگ بسیجی و تفکر بسیجی و انقلاب در حوزه‌های علمیه برای اجرای منویات رهبر معظم انقلاب(مدظله‌العالی) و رهنمودهای حضرت امام خمینی(ره) است.

مأموریت بسیج اساتید شامل تبیین نقش و رسالت روحانیون و اساتید در صیانت از اهداف انقلاب اسلامی و تحقق آنها، بسط فرهنگ بسیجی و تفکر بسیجی و انقلاب در حوزه‌های علمیه برای اجرای منویات رهبر معظم انقلاب(مدظله‌العالی) و رهنمودهای حضرت امام خمینی(ره) است.

علاوه بر این، ما همایش را برای چهار استانی که ما بسیج اساتید حوزه علمیه را در آنها تشکیل دادیم، برگزار می‌شود. همان‌طور که می‌دانید، تا امروز در چهار حوزه علمیه تهران، قم، اصفهان و خراسانات(استان خراسان رضوی، شمالی و جنوبی) عزیزان داریم.

بله، طلاب خارجی که در مجموعه جامعه‌المصطفی هستند و به طور خودجوش تمایل داشتند عضو بسیج باشند تا در زمینه بسط و گسترش فرهنگ انقلاب اسلامی و اسلام ناب فعالیت کنند، عضو بسیج طلاب هستند که برنامه‌هایی هم برای این

مأموریت بسیج اساتید شامل تبیین نقش و رسالت روحانیون و اساتید در صیانت از اهداف انقلاب اسلامی و تحقق آنها، بسط فرهنگ بسیجی و تفکر بسیجی و انقلاب در حوزه‌های علمیه برای اجرای منویات رهبر معظم انقلاب(مدظله‌العالی) و رهنمودهای حضرت امام خمینی(ره) است.

مأموریت بسیج اساتید شامل تبیین نقش و رسالت روحانیون و اساتید در صیانت از اهداف انقلاب اسلامی و تحقق آنها، بسط فرهنگ بسیجی و تفکر بسیجی و انقلاب در حوزه‌های علمیه برای اجرای منویات رهبر معظم انقلاب(مدظله‌العالی) و رهنمودهای حضرت امام خمینی(ره) است.

پیوند صنعت دفاع و دانشگاه

پیشروترین حوزه صنعتی و علمی کشور تا رسیدن به قله خودکفایی راه‌های ناهموار و سختی را طی کرده است. دوران دفاع مقدس با توجه به شرایط جنگ و تحریم‌های تسلیحاتی شدید کشور، نیروهای مسلح به این باور رسیدند که برای قدرت داشتن باید خود وارد عرصه تولید تسلیحات و ادوات لازم شوند. هشت سال دفاع مقدس نخستین و مهم‌ترین صحنه محک زدن توان جوانان متخصص ایرانی بود؛ اما پس از جنگ تحمیلی این عرصه هیچ‌گاه کمرنگ نشد. جهاد خودکفایی که از دل جنگ بیرون آمده بود، درون تمام نیروهای نظامی در سپاه به صورت جدی کار خود را ادامه داد. در این میان وزارت سپاه و وزارت دفاع در هم ادغام شدند و مجموعه توان صنایع دفاعی کشور متمرکز در وزارت دفاع شکل گرفت. افزون بر این دانشمندان و جوانان مبتکر در دانشگاه‌های صنعتی کشور که تا پیش از این محصول دانش خود را ندیده یا تنها روی کاغذ با مفاهیم دانشی آشنا بودند، به تدریج توانستند به دستاوردهای مهمی برسند. شاید اولین دستاورد مهم دفاعی بومی شده و بازدارنده کشور را دانشمند پارسا «شهید سردار حسن تهرانی‌مقدم» با آزمایش سری «موشک‌های بالستیک شهاب» رقم زد. کم‌کم سخن از تولید جنگنده شد؛ جنگنده‌هایی در کلاس همان اف‌۵های آمریکایی و با قطعات مشابه آن. از سوی دیگر ورود تجهیزات روسی جدید مانند سامانه‌های پدافند هوایی و جنگنده‌های سوخو و هواپیماهای ایلوشین مانع از این نشد که جهاد خودکفایی در صنعت دفاعی کمرنگ شود و حتی سبب تقویت این روند شد؛ زیرا به موضوع مهندسی معکوس کمک‌های شایانی کرد. دانشگاه‌های مهم صنعتی کشور هم در این میان مهد پرورش استعدادها و علمی شدند. دانشگاه شریف، علم و صنعت، مالک اشتر، صنعتی اصفهان و... بازوی مهم صنعت دفاعی شدند و استعدادهای عرصه صنعت دفاعی به تدریج صحبت از پهلپادها به میان آمده شناورهای مدرن و جدید، سلاح‌های نوین، سامانه‌های پدافند هوایی با پیچیده‌ترین فناوری‌های روز، زره‌پوش‌ها، جنگنده، ناو و ناوشکن و سلاح‌های ضد زره و... این مسیری بود که حکیم انقلاب آن را ترسیم کرد. اهمیت دانش و پژوهش و تخصص در صنعت مهمی از بودجه دفاعی به این حوزه چنین نتایجی را به دنبال داشت. در این میان پیوند صنعت و دانشگاه در صنعت دفاعی رقم خورد؛ البته نباید نقش پژوهشگران و دانشمندان نیروهای مسلح در پژوهشکده‌ها و دانشگاه‌هایی مانند مالک اشتر و امام حسین(ع) را نادیده گرفت. همین امور امروز توان دفاعی کشور را به لبه تراز قدرت‌های نظامی جهان رسانده و بازدارندگی ایجاد کرده است.

حاج آقای شفیعی‌زاده برای ورود به بحث، ابتدا درباره کلیت برنامه‌ای که برای اساتید بسیجی حوزه علمیه در مشهد دارید، توضیح دهید.

همایش اساتید حوزه در مشهد در راستای مأموریت بسیج اساتید برگزار می‌شود و امسال ۳۰۰ نفر از اعضای برجسته و نخبه بسیج اساتید، در این همایش شرکت می‌کنند.

باید توجه داشته باشیم که مأموریت بسیج اساتید شامل تبیین نقش و رسالت روحانیون و اساتید در صیانت از اهداف انقلاب اسلامی و تحقق آنها، بسط فرهنگ بسیجی و تفکر بسیجی و انقلاب در حوزه‌های علمیه برای اجرای منویات رهبر معظم انقلاب(مدظله‌العالی) و رهنمودهای حضرت امام خمینی(ره) است؛ از این رو در راستای این مأموریت‌ها ما برای بهره‌گیری از نظرات بزرگان، اندیشمندان و صاحب‌نظران حوزه‌ی که در راستای بسیج اساتید هستند، هر سال یک همایش را در مشهد برگزار می‌کنیم که سال گذشته این همایش در راستای حوزه انقلابی و تبیین و چیستی این موضوع برگزار شد و هفته‌نامه «صبح صادق» هم آن را پوشش داد. امسال هم همان همایش با موضوع دیگری برگزار می‌شود.

صنعت دفاعی ایران در یک نگاه

امام خامنه‌ای(مدظله‌العالی)
یکی از عوامل برجسته در پیشرفت صنایع دفاعی کشور، ارتباط بخش دفاعی با دانشگاه و شرکت‌های دانش‌بنیان است. این همکاری برای هر دو طرف مفید خواهد بود و نمونه‌ی بارز آن را اکنون در وزارت دفاع مشاهده می‌کنیم.

بر اساس مطالعات موسسه گلوبال فابریکاتور که لیست سالانه ارتش‌های قدرتمند جهان را منتشر می‌کند، ارتش جمهوری اسلامی ایران به تنهایی در رده چهاردهم ارتش‌های قدرتمند دنیا قرار دارد. این گزارش بر اساس میزان نیرو و تجهیزات ارتش‌ها تنظیم می‌شود.

تجمع قدرت، نیروی انسانی و تجهیزات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و ارتش جمهوری اسلامی ایران در پرتو ایجاد خودکفایی کامل، قدرت نظامی ایران را در سطح قدرت‌های بزرگ جهانی رسانده است.

پهباد سیمورغ	ماهواره‌ی سیمورغ	خودرو زرهی طوفان	هواناو تندر	ازدر مافوق صوت حوت	جنگنده قاهر ۳۱۳	جنگنده کوثر	ناوشکن سپهد	سامانه پدافندی سوم خرداد
رادار کاشف ۲	شناور تندرو سراج	خودرو زرهی رعد	موشک ضدبالگرد قائم	زیردریایی کلاسی قادر	زیردریایی کلاسی فاتح	موشک میان‌برد قدر ۱۱۰	تانک ذوالفقار	بالگرد طوفان
رادار مطلع الفجر ۲	تانک کرار	خودرو تاکتیکی ارس ۲	موشک ضد کشتی نسر۱	ناوچه چماران	موشک هواپه‌های فنکور ۹۰	ازدر هوشمند والتجر	موشک دوربرد عماد	سامانه موشکی باور ۳۷۳

- موسسه آموزشی و تحلیلی صنایع دفاعی
- توسعه منابع انترزی
- سازمان صنایع دریایی
- سازمان جغرافیایی
- صنایع الکترونیک
- سازمان صنایع هوایی
- سازمان صنایع دفاع
- سازمان صنایع هوافضا

بژواک

محمد صالح نادری کارشناس فناوری اطلاعات

کسب و کارهای مجازی

فروشگاه‌های اینترنتی یکی از خدمات مفید ارائه شده در بستر اینترنت است. فروشگاه مجازی تمام ساعت روز باز است و خریداران در هر زمان می‌توانند کالایی را سفارش دهند. اگر کالای خریداری شده دیجیتال باشد، یعنی قابلیت تحویل در بستر اینترنت را داشته باشد، مشتری همان لحظه کالا را دریافت می‌کند و اگر کالا فیزیکی باشد، در نخستین زمان ممکن دریافت می‌شود. امروزه دورانی که تنها راه خرید آلبوم‌های موسیقی، ده‌کاه‌های روزنامه فروشی بود به سستی به یاد می‌آید! چرا که در حال حاضر از لحظه انتشار یک آلبوم تا دریافت آن تنها چند کلیک فاصله است.

افرادی هستند که هنوز هم خرید و فروش اینترنتی برایشان عجیب است. نگاه این افراد، سنتی و برگرفته از عادت‌های قدیمی است که مگر می‌شود ندیده چیزی را خرید؟ اما خیلی‌ها اینطور فکر نمی‌کنند. بر اساس آمار شرکت شاپ‌رک (شبکه الکترونیکی پرداخت کارت) در سال ۱۳۹۶، در مجموع مبلغ ۳۵۰ هزار میلیارد تومان، در سال ۱۳۹۶ بیش از ۱۳۸ میلیارد تومان تراکنش آنلاین از طریق درگاه‌های خرید اینترنتی پرداخت شده است. اگر کسب‌وکارهای نوپا و خرده‌پا را هم که اصولاً از درگاه‌های رسمی استفاده نمی‌کنند و پرداخت‌های در محل را به این مبلغ اضافه کنیم، چیزی حدود ۳۵۰ هزار میلیارد تومان خواهد شد که پیش‌بینی می‌شود این رقم در انتهای سال ۱۳۹۸ به ۷۵۰ هزار میلیارد تومان برسد! گردش مالی زیاد فروشگاه‌های اینترنتی اعتماد مردم به خرید اینترنتی را ثابت می‌کند. در آمریکا ۸۰ درصد مردم یعنی حدود ۲۰۰ میلیون نفر به صورت آنلاین خرید می‌کنند و ۷۰ درصد فروشندگان کالای خود را به صورت آنلاین می‌فروشند. بر اساس جدیدترین آمار، ترومندترین فرد دنیا مالک فروشگاه اینترنتی آمازون است. این بازار پرسود سبب شده که هر فرد شانس خود را برای داشتن سهمی در مبلغ گفته شده امتحان کند. راه انداختن فروشگاه اینترنتی و فروش

تقویم انقلاب

تور سه چهره انقلابی

سیدمهدی حسینی کارشناس تاریخ

روند تحولات انقلاب اسلامی ایران در شهریور ماه حوادث خون‌باری را به دنبال دارد که هر یک با پیام ویژه‌ای برای همه نسل‌ها و عصرها همراه است؛ سیدعلی اندرزگو در دوم شهریور ماه ۱۲۵۷، مهدی عراقی در چهارم شهریور ماه ۱۳۵۸ و اسدالله لاجوردی در دوم شهریور ماه ۱۳۷۷ به شهادت رسیدند و جالب اینکه اینها با یکدیگر در مبارزه همراهی و رفاقت داشتند و هر سه نیز به دست گروهک‌های تروریستی به شهادت رسیدند. شیوه و روش مبارزه این سه تن نیز بسیار با یکدیگر مشابهت داشت. از سال ۱۳۴۲ تا ۱۳۵۷ دستگاه‌های امنیتی رژیم شاه پیوسته در جست‌وجوی دستگیری شهید اندرزگو بودند در این میان ساواک تمام امکانات خود را به کار گرفت؛ اما شهید اندرزگو دها بار از چنگ آن گریخت و ساواک همواره در دستگیری او ناکام ماند؛ در نهایت در ماه مبارک رمضان وقتی که برای جلسه افطار دعوت شده بود، چند تیم ساواک او را در خیابان ایران محاصره می‌کنند؛ اما باز هم در دستگیری او موفق نمی‌شوند و به ناچار او را ترور می‌کنند و به شهادت می‌رسانند.

شهید مهدی عراقی هم‌رمز شهید اندرزگو که تمام امور فعالیت‌های امام خمینی(ره) در مبارزه را برنامهریزی می‌کرد و تدارک می‌دید و پایه‌گذار ائتلاف هیئت‌های مذهبی در روند تحولات انقلاب اسلامی به شمار می‌آمد و هدایت و پشتیبانی می‌کرد، ۱۳ سال در زندان‌های رژیم شاه بود و در ۴ شهریور ماه ۱۳۵۸ از سوی گروهک فرقان مورد هدف گلوله قرار گرفت و به شهادت رسید. شهید لاجوردی که شاهد این حوادث بود نیز از هم‌زمان شهیدان اندرزگو و عراقی به شمار می‌آمد و خصوصیات ویژه‌ای داشت. همان توانمندی‌ای که شهید اندرزگو در انجام عملیات‌های سری داشت و مانند شهید عراقی در برابر فشارهای سخت زندان مقاومت کرد و ساواک نتوانست اطلاعاتی از او به دست آورد؛ چنانکه در زندان او را به نام مرد پولادین می‌شناختند. شهید لاجوردی در زندان هم در مقابل ساواک و هم در مقابل مواضع انحرافی گروهک‌ها به ویژه منافقان ایستاد و بعد از انقلاب تنها چهره‌ای بود که یک تنه در برابر منافقان قرار گرفت. گروهک منافقین سال‌ها طرح ترور او را داشتند تا اینکه در سال ۱۳۷۷ فضای سیاسی دوم خردادی را فراهم و مساعد دانستند و ناجوانمردانه او را مورد هدف گلوله قرار دادند و به شهادت رساندند. وی در حالی مورد حمله تروریستی قرار گرفت که هیچ امکانات حفاظتی و دفاعی نداشت و مانند مردم عادی در کوچه و بازار در حال عبور و مرور بود.

نکته مهم اینجاست که هر سه جریان که دست به این ترورها زدند، از یک منبع سرچشمه می‌گرفتند؛ یعنی به اعتراف دستگاه‌های اطلاعاتی و امنیتی آمریکایی‌ها و اسناد که بعدها منتشر شد، گروهک فرقان، منافقین و ساواک هر سه در یک خط تروریستی و یک جریان همسو بودند.

یار مهربان

«شیر زیتان»

این کتاب سعی شده، ویژگی‌های اخلاقی شهید ذوالفقارنسب به گونه‌ای بیان شود که جوانان دریاوند آنچه سبب می‌شود شهدا به فیض شهادت برسند، بی‌ریایی، خلوص و برای خدا بودن آنهاست. سرهنگ شهید مجتبی ذوالفقارنسب، در ۲۱ فروردین ماه ۱۳۹۵ در دفاع از حرم اهل بیت(ع) در سوریه به شهادت رسید. او یکی از چهار شهید کلاه شمرگان منتشر کرده است. در

هفته‌نامه سیاسی، فرهنگی و اجتماعی صبح صادق زیر نظر شورای نویسندگان معاونت سیاسی نمایندگی ولی فقیه در سپاه
تلفن:۰۱۱۰-۷۷۴۶۰۱۰۰(۰۲۱)
صندوق پستی:۱۴۴/۷۴۴۵
سایت اختصاصی: sweekly.ir
سروش: @ssweekly
ارتباط مستقیم با سردبیر: sardabir@ssweekly.ir
ارسال مطالب: info@ssweekly.ir
سامانه پیامک کوتاه: ۳۰۰۰۹۹۰۰۳۳
نمبر: ۷۷۴۸۸۴۲۶

صبحانه

آرامش حقیقی

به خدا که وصل شوی
آرامشی وجودت را فرا می‌گیرد که
نه به راحتی می‌رنجی
و نه به آسانی می‌رنجانی…
آرامش، سهم دل‌هایی است که نگاه‌شان به سمت خداست…

محمود در بر پایی تظاهرات سه‌مهم به‌سزایی داشت و یک بار هم از سوی مأموران امنیتی دستگیر و راهی زندان شد؛ اما پس از مدت کوتاهی شجاعانه از زندان گریخت. او علاوه بر دشمنی با رژیم شاهنشاهی همواره، قبل و بعد از پیروزی انقلاب با گروهک منافقین در ستیز بود و حتی مسئولیت چاپ و توزیع یک نشریه فکاهی برای ضربه زدن به این گروهک را بر عهده داشت.

به نقل از دوستان «سردار شهید محمود مرادی»

محمود مرادی سیالی ۱۳۳۵ در شهرستان جهرم دیده به جهان گشود. در هفت سالگی از نعمت وجود پدر محروم شد؛ اما با تلاش تحصیلات خود را تا مقطع سوم راهنمایی ادامه داد.

پس از ورود به دبیرستان به دلیل مشکلات مالی و مسئولیتی که در خود احساس می‌کرد، تحصیلات خود را رها کرد و به کسب و کار پرداخت. پس از مدتی خانواده وی از جهرم به شیراز مهاجرت کردند. او در شیراز برای کمک به اقتصاد خانواده به کارهای گوناگونی از جمله دستفروشی، رانندگی تاکسی و… مشغول شد. فعالیت‌های مبارزاتی خود را از نوجوانی و در اوج درگیری‌های انقلاب آغاز کرد. با توزیع و تکثیر کتاب و نوارهای افشاگر حضرت امام(ره) و دیگر علما، نقش خود را در قیام اسلامی آغاز و در شهرهای شیراز، تهران، قم و جهرم به فعالیت سیاسی پرداخت.

چندین بار به عنوان سخنران در میان نمازهای جماعت شیراز و جهرم ماهیت ساواک را برملا کرد و امام خمینی(ره) را هر چه بیشتر به مردم شناساند. تواضع و فروتنی از صفات بارز اخلاقی او بود و هرگز موفقیت‌های خود را آشکار

فقط به عشق علی (ع)

□**حمیدرضا حیدری**/

■ هشتگ «فقط به عشق علی» عنوان یکی از کمپین‌هایی است که در فضای مجازی و البته در جامعه برای جشن روز غدیر به راه افتاده است. قرار است هر کس هر کاری که از دستش برمی‌آید به عشق امیرمؤمنان علی(ع) انجام دهد. در ادامه برخی از توثیث‌هایی را که با این هشتگ در فضای مجازی همراه شد می‌خوانیم: «کارهای ساده‌ای که همیشه تو این پویش انجام داد: هدیه دادن به دوستمون، دادن یه شاخه گل به پدر و مادر، بخشیدن کسی که بهمون بدی کرده، کمک کردن به فقیر، چهل روز دروغ نگفتن، خرید لباس نو یا لوازم‌التحریر برای کودکان فقیر و خیلی کارهای دیگه که باید فقط به عشق علی باشد.» کاربر دیگری هم نوشت: «فقط به عشق علی اگر هیچ کار ازم برنیاد نفسمو که می‌تونم کنترل کنم تو روز عید غدیر کمتر گناه کنم، کمتر غفلت کنم…»

تلخند

آلمان با وجود اصرار آمریکا به ائتلاف آمریکایی در خلیج فارس نمی‌پیوندد

نکته و نظر

بهترین وسیله تبلیغ دین

نکته: یک وقتی دعای کمیل را به زبان روسی ترجمه کرده بودیم. [در مسکو] من به کلیسایی رفته و دیدم در آن دعای کمیل را می‌فروشند؛ یعنی جزو کتاب‌های مذهبی آنهاست. به کشیشی که آنجا بود گفتم این کتاب چیست؟ گفت: گفت‌وگوی بین خدا و انسان است. گفتم: شما خواندید؟ گفت: بله، کتاب خوبی است و زیاد هم می‌خرند. من برای اینکه تشویقش کنم صد نسخه از او خریدم و به او دادم که ارزان‌تر بفروشد. همانجا یک آذری به من گفت وقتی مسیحی‌ها این قدر از دعای کمیل ما خوش‌شان می‌آید، اگر ما دعای عرفه را برای‌شان ترجمه کنیم چه اتفاقی می‌افتد؟ همان‌جا به ذهنم رسید که دعای عرفه را هم ترجمه کنیم. رفته‌م مترجمی پیدا کردیم و دو برابر معمول به او پول دادیم و گفتیم در ترجمه خیلی دقت کن و بحمدالله دعای عرفه هم ترجمه شد. به ذهنم رسید مجموعه منتخب ادعیه شیععه را نیز ترجمه کنیم، باور کنید اکنون مسیحی‌ها بیشتر از مسلمان‌ها از این ادعیه استفاده می‌کنند. آنچه ما داریم و قابل عرضه برای جهان است، فوق‌العاده ارزشمند است.

«خاطره‌ای از دکتر ابراهیم ترکمان، رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی»
نظر: ادعیه‌ها، انقدر اثرگذار و دقیق‌اند که بی‌تردید می‌توان از آنها به عنوان یکی از مؤلفه‌های تبلیغی و شناساندن دین به جوامع نام برد چنانکه حاج آقا سعادت‌نژاد روحانی کاروان حج می‌گفت در روبه‌روی خانه خدا دعای کمیل را با صدای بلند می‌خواندم و فردی که سنی بود به شدت داشت می‌گریست و پس از مدتی گفت: این چه دعایی است که می‌خوانی، مرا سوزاند. گفتم دعای کمیل، دعایی که امام علی(ع) به یکی از یارانش هدیه داد و با اصرار زیاد دعا را از ما گرفت و بسیار تشکر کرد و رفت.

صادقانه

علی (ع) مفسر دین

پیامبر اکرم(ص) می‌فرمایند: علی(ع) تفسیر کتاب خدا و دعوت‌کننده به سوی خداست. ای مردم! اندیشه کنید و آیات الهی را بفهمید، در محکمت آن دقت کنید و مشاهدات آن را دنبال نکنید. به خدا قسم هرگز کسی ندهای قرآن را نمی‌تواند بیان کند و تفسیر آن را روشن کند، جز آن کسی که من دست او را گرفته‌ام (و او را معرفی کردم).

(وسائل‌الشیعه، ج ۱۸، ص ۱۴۲)

قبیله عشق

همواره در ستیز با منافقان بود

نمی‌کرد؛ به طوری که خانواده او حتی تا لحظه شهادت از مسئولیت‌های خطیر او در جبهه بی‌اطلاع بودند.

وی بسیار مهربان بود و همواره سفارش می‌کرد مبدا رزمندگان با اسرای عراقی برخورد خشونت‌آمیزی داشته باشند. علاوه بر مسئولیت‌هایی که در جبهه بر عهده داشت، مدتی را به عنوان محافظ «شهید آیت‌الله دستغیب» در شیراز گذراند؛ اما بار دیگر در ۱۲ دی ماه ۶۰ گام‌های استوار خود را بر خاک تفتیده خوزستان قهرمان نهاد و تا لحظه شهادت با عنوان فرمانده گردان انجام وظیفه کرد. سسرانجام در ۲۳ بهمن ماه ۱۳۶۰ در آسمان خون‌رنگ جزایه به پرواز در آمد.

داغ‌های مجازی

■ برکناری مدیر جوان صندوق بازنشستگی یکی از اتفاقاتی بود که در فضای مجازی واکنش‌های بسیاری را به دنبال داشت. کمتر از ۱۲ ساعت پس از آنکه «سیدمیعاد صالحی» توثیت کرد: «هرچه امور صندوق بازنشستگی را شفاف‌تر می‌کنیم، فشارها و تخریب‌ها نیز بیشتر می‌شود. گام مهم بعدی، انتشار جزئیات پرونده‌ها و پروژه‌های چندصد و چند هزار میلیارد تومانی است. همه بداندند در دفاع از حقوق بازنشستگان با احدی تعارف نداریم». به دستور مستقیم رئیس‌جمهور برکنار شد. یکی از کاربران نوشت: «فقط اومدم بگم اون نخیه جوان هوافضا!! که فروردین ماه مدیرعامل صندوق بازنشستگی!! شده بود، یادتونه؟! امروز توسط رئیس‌جمهور برکنار شد. برید کنار که موج تدبیر و جوان‌گرایی به شما آسیب نزنه!» یکی دیگر از کاربران هم به بهانه مطرح شده از سوی علی ربیعی مبنی بر تطابق نداشتن مدرک تحصیلی او با بخش مورد مدیریتش نوشت: «سیدمیعاد صالحی، مدیرعامل صندوق بازنشستگی کشور دپروز [به] بهانه عدم تطبیق مدرک تحصیلی با پست سازمانی‌اش [به] آدستور رئیس‌جمهور برکنار شده. سندی هست که نشان می‌ده حضور سرپرست جدید صندوق، نعمت‌الله ایزدی نیز غیر قانونی است؛ چرا که حداکثر سن باید ۵۰ سال باشد و این آقا ۶۰ سالشه!»

آخرین آیه رسالت

زمانی که حضرت رسول(ص) در آن نیمه ظهر و در آن فروغ سوزان، که آفتاب مرغ هوا و ماهی آب را کباب می‌کرد و در کنار آن غدیر از آب تهی مانده، مأمور می‌شود رازی را که در محرم‌خانه دلش پنهان بود، آشکار کند آن زمانی که حضرت جبرئیل(ع) بر قلب مبارک پیامبر(ص) این چنین زمزمه می‌کرد:«یا ایها الرسول بلغ ما انزل الیک من ربک و ان لم تفعل فما بلغ رسالته و الله یعصمک من الناس» تبسم دلنشینی بر لبان مبارک حضرت نشست و دلش سبک شد؛ چراکه جواب تمام تلاش‌ها و جانفشانی‌هایش را با این امر ابلاغ ولایت علی‌بن‌ابی‌طالب(ع) می‌گرفت.

مولای من

جانشینی و ولایت محبوب‌ترین خلق نزد خدا و پیامبر(ص) با جمله«من کنت مولاہ فعلی مولاہ» ابلاغ شد و آیه«الیوم اکملت لکم دینکم» بر جان آقا رسول‌الله نشست و حجت تمام و صراط روشن شد. روابان در کتاب‌ها نگاشتند و در زبان‌ها نقل کردند و فریاد زدند که حق با علی و علی با حق است و حقیقت‌جویان عالم در آیه آیه قرآن سخن پیامبر را خواندند که فرمود: «قرآن با علی و علی با قرآن است.»

آقاچان

می‌دانم در ادای تکلیف نسبت به غدیر قصور کرده‌ام؛ زیرا غدیر یک حادثه خاص تاریخی نیست که فقط در زمان خود واقع شده باشد؛ بلکه تعیین سرنوشت همه انسان‌ها در طول تاریخ است به همین دلیل نباید از یاد ببریم که در هر زمان و هر مکان سخن گفتن و نوشتن از گذر تاریخ غدیر بیره نیست. باید همیشه این سخن عصاره عالم هستی پیامبراکرم(ص) را در محافل‌مان بیان کنیم که فرمودند: «فقولوا باجمکم». نحن نؤدی ذلک عنک الدانی والقاصی من اولادنا و اهالینا و نشهد الله بذلک «وگویی بالله شهید!» و انت علینا به شهید». «سپس همگی بگویید… آی رسول خدا! این مطالب خطبه غدیر را از طرف تو به نزدیک و دور از فرزندان مان و فامیل‌های‌مان می‌رسانیم و خدا را بر آن شاهد می‌گیریم. خداوند در شاهد بودن کفایت می‌کند و تو نیز بر این اقرار ما شاهد هستی.»